

kreativindustri

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

Forarbeid til ny Strategiplan
Vest-Finnmark Regionråd 2015-2019

Rapport Kreativ Industri
mars 2015

INNHOLDSFORTEGNELSE

1 INNLEDNING.....	3
Bakgrunn	3
Mål for kartleggingen	3
Avgrensning	3
Metode	4
2 VEST-FINNMARK REGIONRÅD	4
Generelt	4
Bakgrunn	6
Tidligere strategidokumenter	8
Årsrapporter.....	16
Strategiplan 2012-2015	20
3 ERFARINGER OG NÅSITUASJON.....	22
Organisering av VFR.....	22
Gjennomførte Prosjekter	24
Sammensetning av kommunene	27
Felles planer	30
Vest-Finnmark Regionråd som møteplass	30
Tjenestesamarbeid	31
Samarbeid utenfor regionrådet.....	32
Saker med og uten konsensus.....	32
Vest-Finnmark Regionråds rolle	34
Økonomi og finansiering	35
4 REFERATER FRA MØTER I KOMMUNESTYRENE 2014	36
5 ANDRE REGIONRÅD.....	39
Salten Regionråd	39
Sunnmøre Regionråd	40
Romsdal Regionråd	42
Øst-Finnmark Regionråd.....	44
Typiske samarbeidsområder for regionråd.....	45
6 OPPSUMMERING	46
7 VIDERE ARBEID MOT NY STRATEGIPLAN	48
Avgjørende spørsmål i strategiarbeidet for Vest-Finnmark Regionråd.....	48
Andre spørsmål som er relevant i strategiarbeidet.....	49
Foreløpige anbefalinger	49
8 KILDER	52

1 INNLEDNING

Bakgrunn

Kreativ Industri AS er engasjert av Vest-Finnmark Regionråd (VFR)¹ til å foreta en situasjonsbeskrivelse og starte innledende arbeid til en ny strategisk plan for Vest-Finnmark Regionråd. Regionrådet er et samarbeidsorgan for kommunene Loppa, Hasvik, Alta, Kvalsund, Hammerfest, Måsøy og Nordkapp. Regionrådet legger opp sitt arbeid på bakgrunn av flerårige strategiplaner, som iverksettes gjennom årlige strategiske plattformer. Gjeldende strategiplan har sin virkeperiode fra 2012-2015. Som følge av at denne utløper i 2015, har regionrådet startet forberedelsene til ny strategiplan for perioden 2016-2019.

Kartleggingen er foretatt av Kreativ Industri AS ved Lone Hegg (prosjektleder), Tommy Sarilla og Hans Fredrik Hag. Prosjektansvarlig hos Vest-Finnmark Regionråd har vært daglig leder Raymond Robertsen.

www.kreativindustri.no   <http://www.flyt-nordover.no>

Mål for kartleggingen

Målet med denne rapporten er å foreta en kartlegging av synspunkter og erfaringer fra arbeidet i Vest-Finnmark Regionråd i denne perioden, og samle innspill til ny strategiplan og videre arbeid i regionrådet.

Avgrensing

Rapporten vil gi en situasjonsanalyse av Vest-Finnmark Regionråd, fra 2007 og frem til i dag. Hovedfokus vil være på de seneste årene. Rapporten er ment å gi leseren en oversikt over hvordan regionrådet har fungert til nå, og innsikt i lignende regionråds arbeidsform og organisering. Rapporten vil ikke inneholde konkrete forslag til ny strategiplan. Dette vil gjøres i neste del av prosjektet, på bakgrunn av situasjonsanalysen som nå er gjort. Det vil likevel gis noen betraktninger om hvilke faktorer som bør vurderes i veien videre for Vest-Finnmark Regionråd.

---

¹ Forkortelsen VFR vil brukes noen steder i rapporten.

Metode

Daglig leder i Vest-Finnmark regionråd gjennomførte arbeidsmøter på vårparten i 2014, med alle de deltakende kommunene i kommunestyret. Hensikten med disse arbeidsmøtene var å få belyst de ulike kommunenes synspunkter på den samfunns- og næringsutvikling som har vært i kommunene de siste ti årene. Referat fra disse arbeidsmøtene gjengis i rapporten under kapittel 4.

Datainnsamling og informasjonsinnhenting har blitt gjort gjennom flere intervjuer i alle kommunene, intervjuer med eksterne, intervjuer med aktører i Vest-Finnmark Regionråd, samt gjennom dokument- og kildeanalyse. Kreativ Industri har fått tilgang til dokumenter fra oppdragsgiver og gjennom offentlige kilder. Det er blitt gjennomført 26 intervjuer med 27 informanter. Det er gjennomført intervjuer med ordførere, rådmenn, næringssjefer og opposisjonspolitikere fra deltakende kommuner. Det er også gjennomført intervjuer med KS, Finnmark fylkeskommune, daglig leder Vest-Finnmark Regionråd og tidligere daglig leder Vest-Finnmark Regionråd. I kommunene ble det gjennomført intervjuer med politikere og administrasjon separat.

Intervjuene ble gjennomført i perioden 23.februar til 5.mars 2015. Det ble utarbeidet to intervjuguider, en for eksterne og en for kommunene, som intervjuobjektene fikk tilsendt før intervjuet. Det store antallet intervjuer har vært tidkrevende, men har etter vårt syn vært avgjørende for å øke kvaliteten på datagrunnlaget og sørge for et godt grunnlag for videre strategiarbeid.

2 VEST-FINNMARK REGIONRÅD

Generelt

Fra vedtektene av 5.12.2012

”§2 Visjon og overordnet mål

Vest-Finnmark regionråd skal være en organisasjon som dynamisk og proaktivt arbeider for å utvikle medlemskommunenes evne til å tilpasse seg skiftende utfordringer, gjennom samarbeid, allianser og nettverk, horisontalt så vel som vertikalt. Overordnet mål er å utvikle Vest-Finnmark som en flerkjernet tettstedsregion med urbane så vel som landlige særtrekk, og med omdømme som nasjonalt ledende innenfor minst et næringsfelt.

§3 Politisk organisering

Regiontinget

Regiontinget er øverste organ i i Vest-Finnmark regionråd, sammensatt av ordfører og fire folkevalgte fra kommunestyret i hver deltakerkommune, valgt etter forholdstallsprinsippet.

Regiontingsleder og nestleder er også leder og nestleder av regionstyret. Disse velges hvert andre år av regiontinget.

Regiontinget møtes hvert år i november eller desember måned for å behandle årsmelding, regnskap, budsjett, strategiske planer, eventuelt andre saker fremmet av regionstyret.

Ekstraordinært regionting skal innkalles når regiontingets leder, regionstyret eller minst 5 av deltakerkommunene krever det.

Regionrådet består av ordførerne og rådmenn i deltakerkommunene, pluss en folkevalgt representant fra kommunene Alta og Hammerfest. Ordførerne har tale-, forslags- og stemmerett, mens øvrige folkevalgte representanter og rådmenn har tale- og forslagsrett. Det føres protokoll over alle saker og vedtak som behandles av regionstyret. Gyldig vedtak kan fattes når minst 5 av medlemmer med tale-, forslags- og stemmerett er til stede.”

Vest-Finnmark Regionråd ble opprettet med nåværende medlemmer 1. Januar 2004. I 2007 ble det ansatt daglig leder på full tid. I perioden 2007-2008 ble Regiontinget og Næringsnettverket etablert. Ifølge Wikipedia kan regionråd beskrives slik:

“Benevnelsen **regionråd** brukes i Norge om interkommunale politiske samarbeidsorganer mellom nabokommuner i et distrikt eller avgrenset geografisk område, som er formalisert og i operativ funksjon, med egne vedtekter eller samarbeidsavtaler om et bredt arbeidsfelt. Mange av regionrådene har vært et samarbeidsområde lenge, Vesterålen hadde eksempelvis samarbeidsorganer etablert allerede i 1936. De fleste regionrådene har kommunelovens §27 som lovgrunnlag for samarbeidet.”²

Vest-Finnmark Regionråd er organisert som et hierarki, der Regiontinget er øverste beslutningsorgan. Regiontinget er representativt sammensatt av lokalpolitikere. Daglig leder rapporterer til Regionstyret, som videre presenterer og fremlegger forslag til Regiontinget. Det fremlegges også årlige strategiske plattformer av Regionstyret og Regiontinget. Daglig leder er ansvarlig for kontakt og organiseringsarbeid knyttet til de ulike kommunelederne i medlemskommunene, samt Vest-Finnmarks Næringsnettverk. Regionrådet skal medvirke til at regionen er attraktiv og kompetent, skaper positive holdninger, medvirker til bærekraftig vekst og utvikling, og utvikler nettverk og samarbeid mellom offentlige aktører og næringsliv over kommunegrensene.

I strategisk plan for 2012-2015 ble det uttrykt at målet var å ”styrke det regionale samarbeidet i Vest-Finnmark ved å klargjøre og prioritere oppgaver, og synliggjøre for omgivelsene hvilke områder regionrådet ønsker å arbeide med i denne perioden. “

² http://no.wikipedia.org/wiki/Interkommunale_regionråd

Bakgrunn

Vest-Finnmark Regionråd ble opprettet som et organ, en administrativ enhet, som skal jobbe for et best mulig samarbeid mellom medlemskommunene og for tilrettelegging for regionen som helhet. Rådet har som visjon å være en spydspiss i arbeidet for utvikling av medlemskommunene. Etableringen bygger på en erkjennelse av at kommunene i større grad må søke løsninger, som forutsetter samarbeid med tilgrensende kommuner. Det er syv kommuner som i dag er medlemmer av Vest-Finnmark Regionråd.

Loppa - Hasvik - Alta - Nordkapp - Hammerfest - Måsøy - Kvalsund

I denne medlemsmassen skjer det en urbanisering av de to største kommunene, mens de andre fem har utfordringer knyttet til fraflytting. I veien videre vil det være et viktig arbeid å sikre befolknings- og næringsutviklingen i Alta og Hammerfest, samt sette i gang prosesser som kan snu utviklingen i de mindre kommunene.³

I daglig leders presentasjon til medlemskommunene i desember 2014 ble det presentert tre hovedmål bak opprettelsen av regionrådet:

Politisk samarbeid

Være pådriver og oppfølger overfor overordnede styremakter, stå på for bedre rammebetingelser, god infrastruktur og riktig ressursforvaltning. Samarbeidet skal være lønnsomt for deltakerne, det skal gi større påvirkningskraft og det skal profilere regionen som en livskraftig region.

Faglig samarbeid

Styrke identiteten i Vest-Finnmark, og bygge opp forpliktende samarbeid som bidrar til å videreutvikle kompetansen og tjenestetilbudene i regionen.

---

³ Strategiplan 2012-2015, side 3

Næringssamarbeid

Næringspolitikken har fokus på regional næringsutvikling. Det har vært et mål å styrke næringsgrunnet i regionen, og øke muligheten for flere og trygge arbeidsplasser, basert på bærekraftig utvikling.

I Strategisk Plan 2012-2015 ble det uttalt tre overordnede mål for samarbeidet i Vest-Finnmark:

Overordnede mål

Overordnet plan for det regionale samarbeidet i Vest-Finnmark kan oppsummeres med følgende 3 hovedmål:

- 1** Vest-Finnmark skal være ledende i Nord-Norge når det gjelder regionalt samarbeid
- 2** Vest-Finnmark regionråd skal være et effektivt redskap for kommunenes behov for regional helhetstekning
- 3** Regionstrategiene 2012-2015 er et uttrykk for kommunenes felles ambisjoner, og skal måles på om det som besluttes blir gjort

Som en del av disse målsetningene har regionen fokusert på rekruttering av kompetent arbeidskraft, regionalt næringssamarbeid, effektive transportsystemer, samt bolyst og tilflytting. Dette har gitt positive resultater i form av befolkningsvekst. En slik vekst gir igjen ytterligere utfordringer for å håndtere veksten, urbaniseringen og etterspørsel etter tjenester og arbeidsplasser. Strategisk plan 2012-2015 oppsummerer noen av utfordringene i denne plansjen:

- Regionen vil få et betydelig behov for flere innbyggere og arbeidskraft
- Det er en økende mobilitet i arbeidsmarkedet
- I parforhold er begge opptatt av karriere
- Yngre mennesker stiller krav om urbane bo- og arbeidsforhold
- Kultur- og fritidstilbudet har stor betydning for folks bostedspreferanser
- Regionen må styrke sin attraktivitet og konkuranseevne sammenholdt med andre regioner

For å imøtekomme disse, og tidligere utfordringer, har Vest-Finnmark Regionråd igangsatt ulike prosjekter og virkemidler for å skape robusthet og vekstkraft i alle deler av regionen.⁴ Disse er presentert i strategidokumenter - henholdsvis årlige "Strategisk Plattform" og flerårige "Strategisk Plan". Nedenfor vil vi oppsummere hovedpunktene fra disse strategidokumentene.

Tidligere strategidokumenter

Vest-Finnmark Regionråd har utarbeidet strategiplattformer/ tiltaksplaner for hvert år. Det er i tillegg blitt utarbeidet en mer langsiktig "Strategiplan for 2012-2015" og den siste planen er "Handlingsplan Næring 2015". Vi vil nedenfor trekke frem noen hovedpunkter og overordnede mål fra tilgjengelige strategiplattformer og planer for årene fra og med 2007 til 2015.

Felles Tiltaksplan 2009

Viktige elementer i arbeidet videre:

- Realistisk ambisjonsnivå - bedre med få tiltak som blir realisert, enn mange som aldri blir gjennomført. (SSS = Små Sikre Suksesser)
- Bygge på og ta vare på prosjekter og tiltak som er under planlegging og iverksetting, i stedet for å finne på nye og "konkurrerende" tiltak.
- Dokumentet skal være et uttrykk for deltakernes innspill og prioriteringer.
- Dokumentet skal være enkelt i form og godt lesbart.

Satsningsområder:

Næringsutvikling

- Tiltak 1: Videreutvikle næringsnettverket

Kompetanseutvikling

- Tiltak 1: Entreprenørskap
- Tiltak 2: Bred kartlegging av kompetansebehovet innen petroleum
- Tiltak 3: Arbeide for å videreutvikle fagopplæring etter LOSA modell

---

⁴ Strategisk Plan 2012-2015, siden 6.

Identitet og bolyst

- Tiltak 1: Flytt hit

Infrastruktur:

- Tiltak 1: Utarbeide regional samferdselsplan

Tjenesteproduksjon

- Tiltak 1: Utrede etablering av felles plankontorer
- Utrede felles bruk av ressurser på tvers av kommunegrensen

Strategiplattform 2010

Formål strategisk plattform:

"Utvikle et proaktivt samarbeid mellom kommunene i Vest-Finnmark. Planen skal dessuten være førende for det daglige arbeidet i regionrådet".

Behov for sterkere samhandling

- flere innbyggere og tilgang på arbeidskraft
- sikre at veksten i Alta og Hammerfest stimulerer til positiv utvikling i hele regionen
- etablering av partnerskapsordninger
- behov for en finansiell strategi

Et dynamisk Vest-Finnmark

Samarbeidsprosjekt mellom VFR og Høgskolen i Finnmark. Hovedmålet er å øke verdiskapningen i region Vest- Finnmark.

Prioriterte tiltak i Strategisk plattform 2010

- Kreative lokalsamfunn (daglig leder VFR)
- Fersk sjømatregion (Loppa)
- Næringspolitikk og fisketurisme (Nordkapp)
- GPS-guiding (Nordkapp)
- Ungt Entreprenørskap
- Kompetansebehov i petroleumsnæringen (Hammerfest)

- "Flytt hit" (Nordkapp)
  - Effektiv regional båt og busstransport (Hammerfest)
-

Strategiplattform 2011

Overordnet mål for perioden 2010-2012:

"Vest-Finnmark Regionråd skal i perioden 2010-2012 arbeide for utvikling av Vest-Finnmark mot en felles arbeids- og bostedsregion."

Næringsutvikling

- Fra vind til verdiskapning: Utvikling av kompetansesenteret Ringvirkning av vindkraft.
- Lokale ringvirkninger av turisme: Utvikling av prosjekter som styrker lokale ringvirkninger av turisme.

Kompetanseutvikling

- Utvikling av kommunale studiesentra: Utvikle lokale studiesentra som sted for lokale utdanningstilbud på videregående og høyere nivå.
- Kommunale lærlingeplasser: Styrke tilbudet om lærlingeplasser i kommunene.
- Entreprenørskap som kompetanse: Styrke kompetansetilbudet rundt lokale entreprenører.

Bolyst og identitet

- Lokal samfunnsutvikling i Vest-Finnmark: Søknad til et program som kan øke attraktiviteten til kommunene i Vest-Finnmark.

Infrastruktur

- Regional samferdselsplan: Utarbeide et rutetilbud for samferdsel i Vest-Finnmark.

Strategiplattform 2012

Hovedsatsninger

Næringsutvikling

- Kreative lokalsamfunn – skape en felles bo-og arbeidsregion i Vest-Finnmark
- Fra vind til verdiskaping – utvikling av knutepunkter for ringvirkning av vindkraft
- Søke samarbeid med Finnmark Kraft AS
- Lokale ringvirkninger av turisme – styrke lokale ringvirkninger gjennom koordinert innsats og felles prosjekter innenfor næringa
- Ringvirkningsprosjekt for Nussir – bidra til mest mulig ringvirkninger i Kvalsund og regionen for øvrig, som direkte følge av etablering av gruvevirksomhet i Nussir
- Sjømatnæringa i Vest-Finnmark – etablere prosjekt med innleid profesjonell bistand til å lage en egen melding for sjømatnæringa i Vest-Finnmark, som kan spilles inn til departementet og vise den utviklingen vi ønsker i vårt område

Kompetanseutvikling

- Utvikling av kommunale studiesentra

Bolyst og identitet

- Fremme søknad sammen med Finnmark fylkeskommune, om et tre-årig program som skal øke attraktiviteten til kommunene i Vest-Finnmark og ha som hovedmål å bosette utenlandske arbeidstakere

Infrastruktur

- Plansamarbeid – etablere et regionalt plannettverk som sammensettes av planlederne i medlemskommunene

Samarbeid om offentlige tjenestetilbud 2012

VFR har forsøkt å følge opp rapporten fra Bedriftskompetanse AS, om "Samarbeid om tjenester i kommunene i Vest-Finnmark", men har ikke lykket med dette

Strategiplattform 2013

Hovedsatsninger

Regionrådet vil arbeide for raskere nasjonal saksgang i saker som berører bruk av sjø-og landarealer

Bolyst og program for befolkningstilflytting

- Bolyst i Nord – integrering og bosetting av utenlandsk arbeidskraft i kystkommunene i Vest-Finnmark – bidra til å realisere prosjektmål som prosjektstyret fastsetter

Videreutvikling av regionalt næringsssamarbeid

- arrangere en studietur til Canada/Alaska med formål å øke kunnskapen i regionstyret om hvordan lokalsamfunn i markedsorienterte omgivelser gjennomfører regionale nyskappingsprosesser.
- være en aktiv partner for prosjektet om lokale ringvirkninger av mineralutvinning i Kvalsund kommune (LUK)
- drive påvirkning for å sikre at det blir en positiv beslutning om ilandføring av olje til Veidnes i Nordkapp kommune.
- drive påvirkning for å sikre at det blir en positiv beslutning om ilandføring av olje til Veidnes i Nordkapp kommune
- bidra til et ringvirkningsstudie av fremtidig vindkraftindustri i Vest-Finnmark som spesielt drøfter strategier for å sikre regionale og lokaløkonomiske ringvirkninger
- stimulere til en videre oppfølging av dialogkonferansen og utvikle en felles regional profilering av Vest-Finnmark
- ønsker å delta i prosjekter som tar sikte på å kartlegge regionale kulturressurser for fremtidig økonomisk verdiskapning
- utvikle en strategi for å stimulere regionalt entreprenørskap

Utvikling av effektive interne samferdselssystemer i regionen

- få kunnskap og kunne gi innspill på de prosesser som kjøres i forhold til de anbud som skal ut på samferdselssektoren og som har betydning for Vest-Finnmark

Kompetanse og rekruttering av kompetent arbeidskraft

- stimulere til at Hasvik og Måsøy kommuner kommer i gang med sine studiesentra slik at de kan høste erfaringer
- delta og profilere arbeidsmarkedsmulighetene på universitetene og høyskoler på Nordkalotten

- videreutvikle egen bruk av sosiale media

Regionalt kultursamarbeid

- arrangere en dialogkonferanse for å drøfte mulighetene for å styrke regionalt kultursamarbeid
- bidra til utvikling av en regional kulturkalender for Vest-Finnmark

Organisasjon og styring

- evaluere partnerskapsavtalen med Høgskolen i Finnmark med sikte på et eventuelt nytt partnerskap
- avklare hvilken rolle VFR skal spille i forholdet mellom fylkeskommunen og alliansekommunene
- videreutvikle organisasjon og prosjektportefølje

Strategiplattform 2014

Hovedsatsninger

Bolyst og program for befolkningsutvikling

- mål og delmål for "bolystprosjektet" og ringvirkningsprosjektet" legges inn som prosjekter i Strategisk plattform 2014. Regionrådet vil delta på egnet måte med deres fremdrift og målrealisering

Videreutvikling av regionalt nærings samarbeid

- følge opp statusrapport for fiskerinæringen i Vest- Finnmark
- arbeide for at ilandføring og drift av "Johan Castberg-feltet" legges til Vest-Finnmark
- arbeide med realisering av ny 420kV linje fra Balsfjord til Hammerfest
- bistå driftsselskapene på en egnet måte i deres arbeid med å samordne markeds- og salgsaktiviteter i forhold til reiselivsnæringen i vest-Finnmark
- bidra til en dialogkonferanse med sentrale aktører knyttet til det som er av filmindustri i Vest- Finnmark, med formål å drøfte strategier for en fremtidig videre utvikling av denne næringen

Utvikling av effektive interne samferdselssystemer i regionen

- bidra til utredning av fremtidig infrastruktur og transporttjenester til regionen og internt mellom regionsentrene i Vest-Finnmark

Kompetanse og rekruttering av kompetent arbeidskraft

- delta på Arbeidslivsdagene i Tromsø
- utarbeide et forprosjekt for hvordan registrerte e-postadresse fra tidligere deltakelse på Arbeidslivsdagene skal nyttiggjøres

Andre regionale utviklingsprogrammer

- bidra til etablering av et interkommunalt samarbeid om bruk av natur og utmark i Vest-Finnmark, der turlag- og idrettsforeninger i kommunene er prosjekteiere
- initiere en prosess med formål å avklare hvordan kultur kan bidra til å styrke Vest-Finnmark sin regionale attraktivitet

Organisasjon og styring

- innkalle Næringsnettverket til 3-4 møter
- bidra til økt kompetanse i kommunenes næringsapparat
- arbeide for en partnerskapsavtale med UiT Norges Arktiske Universitet

Handlingsplan for Næring 2015

Den siste vedtatte planen i regionrådet er Handlingsplan Næring 2015, av 02.12.2014. Denne planen avslutter perioden for Strategisk Plan 2012-2015 og inneholder blant annet tiltak for å videreføre det arbeidet som ble igangsatt i den utgående strategiplanen.

Følgende områder blir trukket frem som fokusområder i den siste vedtatte handlingsplan for Næring 2015⁵:

- Arena for kommunes behov for å finne gode interkommunale løsninger for sin tjenesteproduksjon
- Bidra til økt fokus på miljøspørsmål, universell utforming innenfor samferdsel, offentlig planlegging, og utbygging/drift av kommunale anlegg.
- Drive aktivt påvirkningsarbeid for å sikre regionens og den enkelte kommunes interesser nasjonalt og i landsdelssammenheng.
- Etablere seg som et åpent og tillitsfullt samarbeidsorgan for kommunene i Vest-Finnmark, og som inviterer til samarbeid og gode kompromisser.

---

⁵ Handlingsplan Næring 2015, side 10.

Hovedsatsninger:

U1: Bolyst og program for befolkningsutvikling.

- styrke, utvikle og bygge opp tjenester slik at prosjektkommunene blir et foretrukket arbeids-og bosted for både utenlandske og norske arbeidstakere.
- Ønsker et særskilt fokus på kystkommunenes utfordringer knyttet opp mot arbeidsinnvandrere, med et uttalt mål; Hvordan få de arbeidsinnvandrerne som allerede jobber i kommunen til å bosette seg samt få familier etablert.
- Norskopplæring vil være en prioritert oppgave
- Kartlegging og informasjon
- Systemutvikling
- Implementering
  - Operativt mål 2015: Bolystprosjektet skal evalueres og avsluttes i løpet av 2015.

U2: Videreutvikling av regional nærings samarbeid

- En hovedutfordring å skape lokale og regionale ringvirkninger av de rike ressursene som finnes i området innen fisk, mineraler, olje/gass og vind.
- Regionrådet ønsker å stimulere til samarbeid og nettverksarbeid mellom næringer og bedrifter - innen så vel som utenfor regionen.
- Effektivisering og bruk av ny teknologi
- Regionrådet er positiv til bruk av vindkraft både som energikilde for oppvarming og bruk av i industriell produksjon, og vil vurdere dette i sammenheng med utforming av Strategisk Plan 2016-2019.
- Operative mål 2015:
  - Regionrådet vil starte opp implementeringen av "Strategiplan for økt verdiskapning i sjømatnæringen i Vest-Finnmark."
  - Regionrådet vil utforme ny politikk rettet mot utvikling av en regional vindkraftnæring i Strategisk Plan 2016-2019.
  - I samarbeid med relevante aktører og samarbeidspartnere vil det bli arbeidet for for å skape rammevilkår som gir grunnlag for verdiskapning knyttet til oljeressursene i nord.
  - Regionrådet vil utforme ny politikk rettet mot utvikling av en regional mineralnæring i Strategisk plan 2016-2019.

U3: Utvikling av effektive interne samferdselssystemer i regionen

- Det må fokuseres på regionforstørring med fokus på utvikling av effektive kommunikasjonssystemer mellom hovedstedene i regionen, i kombinasjon med utbygging av bredbåndsnettet og god kommunikasjon til andre regioner nasjonalt og internasjonalt.
  - Operativt mål: Regionrådet vil ferdigstille og følge opp utredningen om infrastruktur og transporttjenester i Vest-Finnmark i det videre

arbeidet med neste NTP periode.

U4: Kompetanse og rekruttering av kompetent arbeidskraft

- Potensialet for regionaløkonomisk utvikling kommer ikke til sin fulle rett, på grunn av underskudd av entreprenører så vel som arbeidstakere til flere industriområder.
- Ønsker å fokusere på befolkningstilflytting, sammen med kompetanseheving hos arbeidstakerne.

- Operative mål 2015:
  - Regionrådet deltar på Arbeidslivsdagene i Tromsø.
  - Regionrådet vil utarbeide et forprosjekt for hvordan registrerte e-post adresser fra tidligere deltakelse på arbeidslivsdagene skal nyttiggjøres. Dette arbeidet samkjøres med arbeidet med kommunikasjonsstrategi for regionrådet.

U5: Utvikling av byregionen Vest-Finnmark

- Slik utviklingen er nå, vil Vest-Finnmark fremstå som en monosentrisk region, hvor bare Alta og Hammerfest er befolket.
- De mindre stedene vil bli større preget av pendling i tilknytning til de industristedene som finnes.
- En større satsning mot et polysentrisk region – hvor veksten i senterkommunene er mer dempet, samtidig som omlandskommunen gir mulighet til forsterket vekst.
- En slik endring vil kreve satsning på regionforstørring som reduserer reisetiden mellom sentralstedene i regionen.
  - Regionrådet vil arbeide for å knytte seg opp mot KMDs by- og regionprogram.

Årsrapporter

Regionrådets årsrapporter ligger tilgjengelig på deres nettside. Disse gir en oversiktlig gjennomgang over de prosjektene som rådet har behandlet i løpet av de ulike årene. De gir også en innsikt i hvilke prosjekter man ønsker å fortsette og arbeide med. Nedenfor vil vi ta for oss årsrapportene fra 2007 – 2014.

Årsrapport 2007

Saker som har vært behandlet:

- Nordområdesatsing (møte med statssekretær hvor nødvendigheten av at regjeringen satser på samferdsel/kommunikasjoner og kompetanse ble vektlagt)
- Evaluering/videreføring av Kompetanseforum Vest-Finnmark i ytterligere tre år
- Innspill til FEFOs strategiske plan for 2007-2010
- Utredning om eiendomsskatt - et solidarisk oljefond i Finnmark. Skal foreligge våren 2008
- E-serviceprosjektet - prosjektavslutning. Prosjektet var vellykket og VFR vedtar å videreføre dette som ordinær drift for den enkelte kommune
- Samarbeid om tjenester i Vest-Finnmark. Det innhentes tilbud fra tre konsultentselskap på et forprosjekt, og saken følges opp i 2008
- Spørsmål om opprettelse av et treårig forsøksprosjekt med et friluftsråd for kommunene i VFR. Det vedtas å gi mandat for utarbeidelse av en prosjektbeskrivelse, og saken følges opp i 2008
- Det distriktpolitiske grunnlaget for Nord-Norge-tilskuddet, regionaltilskuddet og skjønnstilskuddet i inntektssystemet for kommunene (Sørheimutvalgets innstilling): Forsker ved Norut Alta ble engasjert for å forestå en utredning med sikte på at kommunene i Finnmark og fylkesmannen kunne gi en samstemt og entydig uttalelse til forslaget, og innen høringsfristen ble dette gjort. Saken følges opp i 2008

Årsrapport 2008

Saker som har vært behandlet:

- Utredningen om et solidarisk naturressursfond ble sendt til kommunene for prinsipiell behandling og følges videre opp i 2009
- Høringsuttalelse til utbygging og drift av Goliat
- Ny samepolitikk
- Kommuneøkonomien i vanskeligstilte distriktskommuner - Sørheimutvalgets innstilling
- FEFO - strategier og forvaltning/utfordringer
- Tjenestesamarbeid - VFR fikk finansiert en forstudie/forprosjekt for å drøfte mulige tjenesteområder som det kan samarbeides om. Bedriftskompetanse AS avleverte ferdig rapport i september.
- Forsøksprosjektet med Friluftsråd for kommunene i VFR lyktes ikke med å få finansiering og er foreløpig lagt på is
- Perspektivskissen - felles strategisk plattform. VFR vedtok å rullere planen, og det resulterte i en ny "Felles tiltaksplan for 2009" som ble sluttbehandlet i desember 2008
- "Et dynamisk Vest-Finnmark" - prosjektet ble vedtatt oppstartet, og følges opp videre i 2009

- Høringsuttalelse til departementet ifm Kystfiskeutvalgets utredning om *Retten til fiske i havet utenfor Finnmark*
- Kritisk uttalelse til prosessen Finnmark Fylkeskommune kjørte i anledning anbud på flyrutemønsteret i Nord-Troms og Finnmark

Arsmelding 2009

Saker som har vært behandlet:

- Høringsuttalelse til Samerettsutvalgets utredning om retten til land og vann
- Reindriftsnæringa - mulige arealkonflikter
- Nærings-og befolkningsutvikling - hvordan kan nordområdesatsingen styrke lokalt utviklingsarbeid i kommunene?
- Samarbeid om IT-tjenester mellom kommunene
- Hurtigruta - fremtidig seilingsmønster
- Eiendomsskatt for sjøområder
- Felles tiltaksplan 2009:
  - Videreutvikle næringsnettverket (kontinuerlig)
  - Entreprenørskap (ble ikke igangsatt 2009, videreføres i 2010)
  - Kartlegging av kompetansebehovet innen petroleum (igangsatt 2009, videreføres i 2010)
  - Arbeide for å videreutvikle fagopplæring etter LOSA-modell (igangsatt 2009)
  - "Flytt hit" (igangsatt 2009)
  - Utarbeide regional samferdselsplan (igangsatt 2009)
  - Utrede etablering av felles plankontor (gjennomført i 2009)
  - Utrede felles bruk av ressurser på tvers av kommunegrensene (ikke igangsatt)

Arsmelding 2010

Saker som har vært behandlet:

- Partnerskapsavtale med Høgskolen i Finnmark inngått for tre år
- IKT-samarbeid mellom kommunene videreføres
- Utredningen om felles plankontor for medlemskommunene ble vurdert å ikke gjennomføres
- Framtidas fiskerinæring
- Politiutfordringer i Vest-Finnmark
- Kompetansekartlegging for høyere utdanning i Vest-Finnmark
- Samarbeid om skatteoppkreverfunksjonen
- Kunnskapsfangst i Europa - 15 nøkkelpersonell og ledere fra medlemskommunene er plukket ut til en lærings-og inspirasjonsreise i Europa
- Trainee Finnmark
- Evaluering av tiltak i Strategisk Plattform 2010:

- Kreative Lokalsamfunn - foreløpig mål er nådd
- Fersk Sjømatregion - seminaret er utsatt til 2011
- Næringspolitikk og fisketurisme - seminaret er ikke arrangert, videreføres til 2011
- GPS-guiding - gjennomført pilotprosjekt, prosjektet videreføres i 2011
- Ungt entreprenørskap - tiltak gjennomført
- Kompetansebehov i petroleumsnæringen - rapporten er utarbeidet
- "Flytt hit" - tiltaket gjennomført
- Effektiv regional båt-og busstransport - tiltaket gjennomført

Årsmelding 2011

Saker som har vært behandlet:

- "Vilje i Vest" - veien videre 2012-2015. Drøfting av prosessen videre for Strategisk Plan 2012-2015 for VFR
- Bolyst for utenlandsk arbeidskraft. Bedriftskompetanse AS la frem rapport fra forprosjektet, og det vil bli fremmet en egen bolystsøknad i 2012 fra VFR på vegne av medlemskommuner
- Ny Giv i Finnmark - fylkeskommunen ønsker å etablere en "administrativsamarbeid/partnerskapsavtale" med alle kommuner i Finnmark
- Kompetanseforum Vest-Finnmark - VFR støtter det strategiarbeidet som er igangsatt og de retninger som er presentert
- Friluftsråd i Vest-Finnmark - VFR greide ikke å få finansiert dette prosjektet
- LUK-satsing i Vest-Finnmark - VFR fremmet søknad om midler med bakgrunn i Strategisk Plan 2011, men fylkeskommunen fant ikke å prioritere søknaden
- Næringsutvikling i Vest-Finnmark - VFR engasjerte SINTEF teknologi og samfunn til en mulighetsstudie for å koble næringsliv i Vest-Finnmark tettere til FoU-miljøer lokalt/regionalt og nasjonalt, med spesiell fokus på teknologimiljøet i Trondheim
- Følgeforskning regionale ringvirkninger av utbygging og drift av Goliatfeltet
- Vest-Finnmark politidistrikt, utfordringer fremover og hvordan kan kommunene bidra i forebyggende arbeid?
- Aktive Ungdomsråd i Finnmark
- Samarbeidsavtale med UiT
- Samarbeidsavtale mellom FFK og VFR - styrke næringslivsarbeidet i regionen
- Nedlegging av skattekontor - konsekvenser
- Reiseliv i Finnmark - ny destinasjonsstruktur
- IKT-samarbeid i Vest-Finnmark - det har ikke lyktes å få til et samarbeid, til tross for betydelig ressursbruk på prosjektet. Det man sitter igjen med, er en mulig felles avtale om innkjøp og teknisk drift

Arsmelding 2013

Saker som har vært behandlet:

- 110-sentralen - omorganisering og sentralisering
- Anbud hurtigbåtruter Finnmark
- Bolyst i Nord - fremdrift - søknad om skjønnsmidler
- Elektronisk meldingsutveksling av helseopplysning
- Fergesambandet Øksfjord-Hasvik - ønsker ikke at den nye fergen blir mindre enn dagens ferge
- Fiskeristrategier for Vest-Finnmark - forslag til strategi
- Infrastrukturutredning Vest-Finnmark
- Kraftlinjen Ofoten-Hammerfest
- Mulighetsstudie vedrørende ilandføring av olje til Veidnes i Nordkapp kommune
- NRK Finnmark - tilfreds med styrking av bemanningen i Vest-Finnmark
- NTP handlingsprogram riksveier
- Partnerskapsavtale med Høgskolen i Finnmark
- Politianalysen Ett politi - rustet til å møte fremtidens utfordringer
- Regional Transportplan - høring planprogram
- Regional utviklingsprogram 2014-2023
- Regionalt samarbeid i Vest-Finnmark
- Ringvirkningsprosjekt Nussir
- Tannhelseplan Finnmark
- Transport og kommunikasjoner i Vest-Finnmark

Strategiplan 2012-2015

Denne planen ble delt inn i tre utviklingsområder, og følgende skulle prioriteres:

- rekruttering av arbeidskraft
- utvikling av regionalt nærings samarbeid
- stedlig attraktivitet
- oppnå et effektivt internt samferdselssystem

I strategiplanen ble følgende hovedoppgaver gitt høy prioritet:

- Bolyst og program for befolkningstilflytting (nasjonalt og internasjonalt)
  - Et flerårig profil-og rekrutteringsprogram for regionen
  - Langsiktig arbeid med profilbygging
  - Iverksette operative tiltak for økt rekruttering og bosetting av innvandrere.
- Videreutvikling av regionalt nærings samarbeid
  - Nærings-og planvirksomhet utgjør en kritisk suksessfaktor for å nå mål definert i regionale, så vel som kommunale planregimer.

- Regionrådet må styrke den regionale økonomien.
- Næringsnettverket må utvikles videre mot å gjøre det til en mer generell dialogressurs for politisk sekretariat.
- Vurdere etablering av nye regionale nettverk, for eksempel innenfor områder som planlegging, utdanning, kultur, eller helse og sosial.
- Utvikling av effektive interne samferdselssystemer i regionen
  - Viktig å forsterke samferdselsløsninger innad i regionen.
  - Må trekke noen politiske konklusjoner og komme i gang med konkret utforming av et transportsystem som tar hensyn til regionens flerkjernehet, og positivt bidra til å styrke den regionale økonomien.
- Kompetanse og rekruttering av kompetent arbeidskraft
  - Utvikling av regionale humanressurser
  - Høgskolen i Finnmark må stimuleres til å videreutvikle både sitt desentrale studietilbud, så vel som sine fleksible studier.
  - Finnmark Fylkeskommune må kunne tilby minst første år av videregående skole slik at unge kunne ta første skoleår uten å forlate hjemstedskommunen.
  - Kommunene må legge til rette for at skolene får et enda større fokus på kompetanse til lokale arbeidsmuligheter.
  - Utvikles et felles program for økt bruk av lærlinger og traineer i regionen.

I planen blir det videre presentert noen andre regionale utviklingsoppgaver som Vest-Finnmark Regionråd vil jobbe etter:

- Et aktivt folkehelsearbeid
  - Vest-Finnmark har gode forutsetninger til å lykkes med et målrettet folkehelsearbeid.
  - Det politiske miljøet ser utfordringen, og levevilkårene i regionen forutsetter fysisk aktivitet.
  - Utjevne forskjellene i helsestatistikken knyttet til ulike sosiale lag, etniske grupper og kjønn.
  - Et godt tilbud innenfor forebyggende helsearbeid og friluftsliv kan gi en positiv profilering av livet i Vest-Finnmark.
- Regionalt kultursamarbeid
  - Gode kulturtilbud skaper bolyst og stimulerer tilflytting.
  - Vest-Finnmark som en samlet kultureregion der tradisjon, opplevelse og tilhørighet er bærende elementer for økt tilflytting.
  - Sterkere samarbeid mellom kultursektoren i de enkelte kommunene.
  - Vest-Finnmark Regionråd vil arbeide for å få utviklet en egen handlingsplan for kultursamarbeid mellom kommunene i regionen.

3 ERFARINGER OG NÅSITUASJON

Med utgangspunkt i intervjuer med informanter fra kommunene og andre aktører med interesse for regionrådets arbeid, vil nåsituasjonen og arbeidsform i Vest-Finnmark Regionråd beskrives.

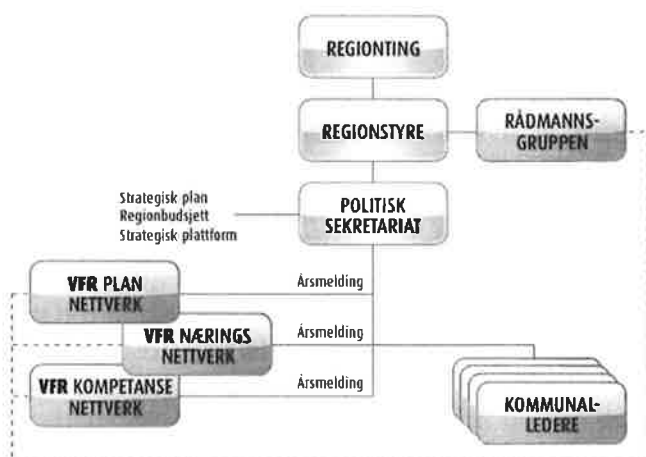
Organisering av VFR

Vest-Finnmark Regionråd er etablert som en strategisk allianse mellom kommunene i Vest-Finnmark. I siste vedtatte Næringsplan 2015, fremgår det at måloppnåelse for dette samarbeidet, avhenger av engasjement fra deltakerkommunene og kvaliteten til nettverket rundt regionrådet.

I VFR sitt operative mål for 2015 når det gjelder organisasjon, styring og kommunikasjon fremgår det at:

- Regionrådet vil innkalle Næringsnettverket til tre til fire møter i året
- Vil bidra til økt kompetanse i kommunenes næringsapparat
- Følge opp partnerskapsavtalen med UiT (Norges Arktiske Universitet).
- Utarbeide en kommunikasjonsstrategi som utgangspunkt for endring av regionrådets nettside.

I vedtektene slås det fast at Vest-Finnmark skal være organisert som et interkommunalt samarbeidsorgan, etter Kommunelovens §27, og at rådet ikke skal ha arbeidsgiveransvar. Dette innebærer at eventuelle personellressurser skal knyttes til vertskommunen for sekretariatet eller aktuelle prosjekteiere.

Som nevnt innledningsvis er Regiontinget øverste organ. Regionrådet drives til daglig av Regionstyret og politisk sekretariat. Rådmannsgruppen skal tilse at beslutninger i regionstyret blir realisert.

Strategiarbeidet blir først presentert som målsetninger i fireårige strategiske planer, for så å bli iverksatt gjennom årlige strategiske plattformer. Det er det politiske sekretariatet som har det overordnede ansvar for utforming av disse plandokumentene.⁶

I intervjuene ble det tatt opp hvilke synspunkter informantene hadde på dagens organisering av VFR, og hvilke utfordringer og fordeler organiseringen har.

Det trekkes frem av flere informanter at man i organiseringen av VFR, må ta hensyn til arbeidsmengden til den/de som jobber med det. Det er allerede en stor arbeidsmengde for en heltidsansatt, og det blir da en utfordring å få gjennomarbeidet alle de sakene som de ulike aktørene i rådet ønsker å dra frem. Det er derfor svært viktig at arbeidet som skal gjøres blir tydelig konkretisert, og at de enkelte kommunene sørger for nødvendig forankring. Meningene om man skal øke bemanningen i VFR eller ikke, er delte. Her trekkes det frem at dette må sees i sammenheng med innbyggertall, størrelse på regionen, fylkeskommunen i sin helhet og ønsket ressursbruk. Meningene spenner fra å ansette enda flere gjennom organisert tjenestesamarbeid, til å fortsette slik det er i dag og supplere med innkjøpte konsulenttjenester.

Det er ulike synspunkter på hvordan sammensetningen av regionrådet burde være. Dette gjelder både sammensetningen med større og de litt mindre kommunene, og hvilke kompetanse som deltar i regionrådet. Det blir trukket frem at regionrådet bør se på om det er den beste løsningen at ledelsen består av ordførerne, som er politikere på heltid. Den politiske forankringen må være der, men rådet kunne sett nærmere på sammensetningen av politisk valgte og politisk uavhengige. Noen trekker også frem nødvendigheten av at de mindre kommunene må være samstemt, for å få gjennomslag for sine av saker.

Som nevnt tidligere, trekkes det frem av flere parter i informasjonsinnhentingene at medlemskommunene bør jobbe med å sikre en enda bedre forankring i sine rekker, før sakene tas opp og diskuteres i regionrådet. Her kan regionrådet sammen foreslå konkrete tiltak for å bedre forankringen ut i de ulike kommunene. Dette er man avhengig av, for å sikre en enda bedre og mer effektiv bruk av ressurser, samt korte ned saksbehandlingstid og heve gjennomslagskraften av de sakene som blir tatt opp i regionrådet. Det trekkes også frem et ønske om enda mer engasjement fra de ulike kommunene, blant annet gjennom bedre oppmøte på regionrådsmøter og forberedelser.

Det blir også trukket frem at regionrådet bør se nærmere på organisasjonsformen. Dette gjelder både om det skal organiseres som en organisasjon, med eller uten arbeidsgiveransvar og hvilke rolle Regiontinget skal ha i tiden fremover. Noen av respondentene peker på at Regiontinget ikke har så stor oppslutning som man hadde håpet, og at det går utover beslutningsprosessen.

---

⁶ Strategisk Plan 2012-2015, side 10

Regionrådet er bygget opp slik at sakene stort sett er avhengig av enighet for å få gjennomslag. Dette betegnes som både en styrke og svakhet. Det medfører en begrensning i hvilke saker man kan trekke frem i rådet. Intervjuene viser at regionrådet har kommet til et stadium der det bør innta en enda mer tydelig posisjon for hvilke type saker regionrådet er ment for å behandle. Dette vil bedre forutsigbarheten og ressursbruken for den enkelte kommune.

Jo flere medlemskommuner, jo vanskeligere blir det å få konsensus, men jo sterkere slagkraft kan man få i de sakene man eniges om. Noen respondenter trekker frem at det da vil være positivt å inngå en tettere dialog, eventuelt et formalisert samarbeid, med andre nærliggende regionråd, for å styrke gjennomslagskraften fra Finnmark og nord.

Det trekkes videre frem et forslag om tettere samarbeid mellom politisk ledelse og administrativ ledelse i saksbehandlingen av de sakene som skal tas opp i regionrådet. Dette for å sikre forankring av saker.

Det påpekes at det brukes mye tid og ressurser på reising til regionråds- og Regiontingmøtene av enkelte kommuner. Det praktiseres i dag rullering på vertskapskommune til møtene, og det påpekes at det i dag er best kommunikasjon fra alle kommuner til og fra Hammerfest og Alta.

"Nå heter det også Regionting. Vi har et Storting, Sameting, Fylkesting, treng vi et til ting?"

Gjennomførte Prosjekter

Vest-Finnmark Regionråd er direkte eller indirekte involvert i ulike prosjekter for over 6 millioner kroner i 2014.⁷ Prosjektene må videreføres, og det krever tett oppfølging fra regionrådets side. Det største prosjektet som regionrådet er involvert i er Bolystprosjektet.

Nedenfor følger en kort introduksjon til noen av prosjektene Regionrådet har jobbet med. Disse er også omtalt i kapittel 3, under felles planer.

- Felles handlingsplaner for næring (strategisk plattform)
  - Samarbeid innkjøp IKT
  - Mulighetsstudie petroleum, Veidnes
  - Partnerskapsavtale Høgskolen i Finnmark
- Formålet er å utvikle Vest-Finnmark til en sterk bo-, arbeids- og serviceregion. Bakgrunn for avtalen ligger i betydningen av å finne frem

---

⁷ Strategisk Plattform 2014, Vest-Finnmark Regionråd, s.1.

til og ta tak i viktige utviklingsområder slik at Vest-Finnmark fremstår offensivt, ressurssterkt og attraktivt med store muligheter ⁸

- Ringvirkning Nussir LUK prosjekt
Gjennom den nasjonale satsinga Lokal Samfunnsutvikling i kommunene (LUK), har Kvalsund kommune og VFR fått over to millioner kroner til å skape ringvirkninger av gruvesatsingen Nussir. Nussir er et allmennaksjeselskap med formål å starte opp gruvedrift på kobberforekomstene i Repparfjord i Kvalsund kommune ⁹
- Bolyst - utenlandsk arbeidskraft (5 kommuner)
Tilrettelegging for integrering av arbeidsinnvandrere i de fem minste kommunene i regionen. De siste årene er det sett en økning av utenlandsk arbeidskraft i kystkommunene, og det er ønskelig at disse arbeiderne skal ta med hele familien og bosette seg permanent i Finnmark. Prosjektet skal utvikle gode systemer for rekruttering og integrering av arbeidskraft ¹⁰
- Markedsføring regionen (www.flyttordover.no), facebook, Arbeidslivsdagene)
- Infrastruktur- transporttjeneste utredning Vest-Finnmark
- Uttalelser og mindre utredninger i politisk aktuelle saker (sjømatmeldingen, tiltakssonen, NTP, hurtigbåter, reindriftsnæringen, nordområdepolitikk, kystfiskeutvalget, petroleum, m.m)

I intervjuene ble det også diskutert hvilke prosjekter man anså som vellykkede, og hvorfor disse skiller seg fra andre prosjekter. Respondentene kom også med innspill på hvordan regionrådet bør tenke når det gjelder prioriteringen av nye prosjekter.

Når det gjelder samarbeid innen teknisk, IKT og vedlikehold, er det igangsatt prosjekter mellom noen av medlemskommunene på eget initiativ. Det var igangsatt et felles prosjekt for IKT-samarbeid av regionrådet, men dette prosjektet resulterte i en innkjøpsavtale for 15 kommuner i fylket, og ikke samarbeid om tjenester.

Generelt blir tiltakene innen kompetanseheving beskrevet som positive av informantene. Dette gjelder kurs og Vest-Finnmark Kompetanseforums videre- og etterutdanning av kommunalt ansatte.

Prosjektet om Nussir, LUK, blir også trukket frem som et godt initiativ av regionrådet. Resultater av dette er imidlertid vanskelig å si noe om.

Det prosjektet som det virker som flest har gode erfaringer med, er Bolystprosjektet. Noen av suksessfaktorene som trekkes frem, er at det er gjennomført helt konkrete tiltak som møtearenaer og språkopplæring. Prosjektet får skryt for å ha blitt løftet ut av kommunenes egne perspektiv, og

---

⁸ <http://www.flyttordover.no/hoegskolen-og-vfr-innngaar-partnerskapsavtale-4775557-156263.html>

⁹ <http://karrierestart.no/ledig-stilling/54075>

¹⁰ <http://www.flyttordover.no/vest-finnmark-regionraad-skal-skape-bolyst-gjennom-tilflyttingsprosjekt.5069686-156802.html>

inn i et helhetlig system for regionen. Det er blitt sett på infrastruktur og tilgang på nødvendige arbeidsplasser, for å øke bolysten i hele regionen. Tydelige oppgaver og tett oppfølging fra daglig leder, trekkes frem som viktig for den suksessen som dette prosjektet har hatt. Alta og Hammerfest er ikke aktive partnere i dette prosjektet.

Vedrørende "Flytt Hit / Flytt Nordover" er det delte meninger om effekt på kommunenivå. For noen av kommunene har det resultert i et samarbeid om for eksempel gjennomgangsboliger.

VFR har også tatt initiativ til andre samarbeid, som f.eks Ungt Entreprenørskap, som vil kunne gagne flere kommuner i regionen.

Flere av de minste kommunene gir uttrykk for et behov for et velfungerende næringsnettverk i regionen. Det trekkes frem at næringssjefene i hver kommune må delta for å sikre nødvendig tilhørighet og godt samarbeidsklima. De større kommunene er mer usikre på effekten av dette, og rådmenn og ordførere synes ikke å ha et aktivt forhold til næringsnettverket. Koblingen mellom regionrådet og næringsnettverket er noe utydelig. Næringsnettverket skulle fungere som faglig bistand for daglig leder i arbeidet med årlige planer, men det er forskjellige meninger om hvordan dette fungerer i praksis. Noen mener at næringsnettverket i praksis har liten innflytelse på årlige planer, og at resultatet av arbeidet i nettverket er utydelig.

Det trekkes også frem at de sakene som tas opp i et næringsnettverk, må være saker som alle kommunene ser nytten av. Fiskeri- og havbrukskonferansen, regi av Finnmark fylkeskommune og Vest-Finnmark Regionråd, trekkes frem som et godt initiativ for å sette fokus på sjøen som en egen næringsarena, noe alle kommunene i regionen har nytte av, både de som er store på oppdrett og de som er store på fiskeri. Det blir sagt av informanter at det ligger en felles forståelse i bunn, hos både politikere og næringslivet, om at dette er en av hovednæringene i fylket, og at det er her viktig verdiskapning vil skje.

Flere informanter trekker frem et behov for et samarbeid innen barnevern og PPT i regionen. Her har også KS tatt initiativ til informasjonsmøter, for å diskutere mulighetene og behovene for et slikt samarbeid på tvers av kommunegrensene. Tidligere utredning om tjenestesamarbeid, gjort av Bedriftskompetanse for VFR i 2008, løftet også barnevern som et av områdene det burde vurderes samarbeid innen.

Regionalt Samarbeidskontor i Vest-Finnmark (RSK) er et annet prosjekt som trekkes frem som et godt prosjekt. Siden dette prosjektet er knyttet opp mot både skole og barnehage, medfører det en stor innsparing av ressurser og økt effektivitet hos medlemskommunene. Respondentene sier at dette er et prosjekt som "alle har hatt nytte av". Den viktigste suksessfaktoren var nok at alle kommunene så behovet for et slikt samarbeid før det startet og at motivasjonen var stor. Det er imidlertid ikke et tydelig bånd mellom RSK og Vest-Finnmark Regionråd, når vi ser på formaliteter, drift og oppstart.

Samferdsel er et prosjektområde som respondentene har mange sterke meninger om. Dette er også et av de temaene som skaper mest uenigheter mellom kommunene. Store prosjekter, som satsning på E6, er kommunene stort sett enige om, men det oppstår uenigheter rundt spørsmål om hvor nye

transportmuligheter skal legges, eller hvor eksisterende skal opprustes. For at de mindre kommunene skal få gjennomslag hos fylkeskommunen, er de avhengig av at de store kommunene støtter dem. Spekteret går fra de større kommunene, som har et ønske om å beholde direkteruter på fly og være stamruteflyplass, mens veiløse småsamfunn kjemper for å beholde et godt rutebåttilbud. Det er også en drakamp mellom kommuner om å utruste flyplasser, eller sikre seg anløp fra Hurtigruten.

Regionrådet har også diskutert om det skal opprettes et felles plankontor. Vi har fått flere tilbakemeldinger på at et godt samarbeid innen planarbeid ville "være en genistrek", både fra interne og eksterne informanter. De mindre kommune har et stort behov for samarbeid, og det ville vært kostnadsbesparende. Slik det er i dag vil kommunene innhente kostbar ekstern kompetanse i utarbeidelsen av reguleringsplaner. På den andre siden, trekkes det frem av noen at dette kan medføre at noen av kommunene mister verdifull kompetanse innad i kommunen. Det er uenighet om dette er det mest nødvendige samarbeidstiltaket, og både opp- og nedsider belyses rundt samarbeid ved planarbeid. Flere trekker også frem utfordringen med å klare å bygge opp et kompetent miljø, og sikre seg at ansatte blir værende i stillingene over tid. Da må man tenke på lokalisering av kontoret, og lokaliseringsdebatt blir forklart å være årsaken til at man ikke fikk videre saken om felles plankontor.

Sammensetning av kommunene

I dag består regionrådet av syv kommuner: Måsøy, Nordkapp, Alta, Kvalsund, Hammerfest, Loppa og Hasvik. I følge SSB er det 75 207 innbyggere i hele Finnmark per 1.1.2015.

Alta kommune har 19 822 innbyggere, Hammerfest kommune 10 417 innbyggere, Nordkapp 3278 innbyggere, Måsøy 1241 innbyggere, Kvalsund 1049 innbyggere, Hasvik 1041 innbyggere og Loppa har 989 innbyggere.

Det vil si at det er to kommuner som er betydelig større enn de andre. I forholdet mellom Alta og Hammerfest, er også Alta større enn Hammerfest i antall innbyggere, men det har vært vekst i begge kommuner de siste årene. Næringsaktiviteten og oppmerksomheten rundt petroleum i Hammerfest-området har også vært stor. Vi har dermed to større kommuner, som begge er sentrale byer innen nærings- og befolkningsvekst i Finnmark, og fem mindre kommuner, der Nordkapp skiller seg ut med å være større enn de andre fire.

Situasjonen, behovet for samarbeid og sårbarheten innen lovpålagte oppgaver, er dermed forskjellig i kommunene, mens behovet for koordinering, drahjelp og samkjøring innen politiske saker, i utgangspunktet er til stede hos alle.

Hammerfest og Alta vil være de som har størst og mest stabil kommuneadministrasjon, og dermed har mest å bidra med av faglig administrasjonskompetanse til de andre kommunene. Selv om de mindre kommunene også har nærings- og fagfelter de er sterke på. Flere av de mindre kommunene gir uttrykk for at de setter pris på kompetansen og nettverket de får gjennom Vest-Finnmark Regionråd, og de største ser også verdien i å kunne bidra. Samtidig stilles det spørsmål ved den reelle verdien av Vest-Finnmark Regionråd av informanter fra både store og små kommuner.

Forholdet mellom Alta og Hammerfest, trekkes frem av flere, som et til tider utfordrende element i Vest-Finnmark Regionråd, som kan påvirke regionrådet i negativ retning. Noen beskriver det slik at man går stille i dørene, og at dette er årsaken til at viktige saker ikke løftes inn i regionrådet, og at det til tider forringer arbeidsmiljøet i regionrådet.

Både Alta og Hammerfest selger tjenester til mindre kommuner innen driftsområder. Dette er avtaler som er gjort utenfor Vest-Finnmark Regionråd, selv om noe av samarbeidet kan ha startet i regionrådet. De store kommunene kan gjennom salg av tjenester øke stab og kompetanse, og dermed bygge opp et sterkere fagmiljø. Flere av de minste kommunene trekker frem at de har store utfordringer innen flere tjenesteområder.

Små kommuner må ofte kutte stillinger innen utvikling, og gjennom Vest-Finnmark Regionråd er flere utviklingsprosjekter igangsatt. Noen prosjekter tas etter hvert ut av regionrådet, men er utviklet gjennom ressurser i regionrådet, og hadde ikke vært iverksatt uten Vest-Finnmark Regionråd.

Det er kun en av informantene som synes det er problematisk å blande store og små kommuner. De fleste synes det er bra, og en forutsetning, at store og små er samlet. Flere peker på at det er en større utfordring å ha vekstkommunene Hammerfest og Alta i samme regionråd. Samtidig påpeker mange at det er verdi i at de to største kommunene kan stå samlet i enkelte politiske saker, at de er i samme regionråd og at man må jobbe for at dette skal fungere bedre.

Både noen store og små kommuner setter spørsmålstegn ved resultatene for deres kommune av deltakelse i Vest-Finnmark Regionråd. Noen i så stor grad at de vurderer utmeldelse, mens for noen er Vest-Finnmark Regionråds eksistens og medlemskap der en selvfølge, med noen innspill til justeringer som kan føre til forbedring. Noen enkeltinformanter sier at de ikke kan se noen resultater av Vest-Finnmark Regionråd.

"Det er som familie. Man velger ikke hvem de er, men må bare leve med dem."

"Å være storebror er ikke å klippe lillebror, men heller løfte fram de små rundt seg."

"Rausheta mangler litt hos alle kommunene. Det gjelder oss alle."

"Vi får mer kunnskap om hverandre og forståelse for hverandre gjennom regionrådet."

"De små er skeptiske til om de store faktisk ivaretar de smås interesser."

"Alta og Hammerfest tilfører regionrådet viktig og nyttig informasjon og kompetanse. De klarer seg alene, men begge er avhengig av et omland."

Felles høringer

I følge samtaler med politikere i kommunene uttrykker mange nytte av høringsuttalelsene som regionrådet gjør. Kilder oppgir at spesielt de mindre kommunene ikke har ressurser, eller mulighet til å gjennomføre alle høringsuttalelser på egenhånd. Det gir, etter tilbakemeldinger fra politisk ledelse, en styrke med felles høringsuttalelse fra flere kommuner sammen, som de alene ikke kunne hatt.

De felles høringene i regionrådet tar tak i sentrale politiske saker, der medlemskommunene har behov for å komme med uttalelser. Eksempler er høringsuttalelse til departementet i forbindelse med Kystfiskeutvalgets utredning om *Retten til fiske i havet utenfor Finnmark*, Høringsuttalelse til Samerettsutvalgets utredning om retten til land og vann og uttalelser til sjømatindustriutvalget og felles uttalelse om etableringen av oljeterminal på Veidnes.

Det påpekes også at det må være et forutsigbart system med god tid for å komme med innspill vedrørende saker, for at det skal fungere godt for alle.

Kommunene gir i dag innspill til daglig leder i regionrådet, med tidsfrister, og det politiske arbeidet som gjøres mot Vest-Finnmark Regionråd (VFR), kommer i tillegg til lokalpolitiske pålagte oppgaver og saker. I de mindre kommunene er det færre heltidspolitikere, og større bredde i oppgavene. Innspillene til regionrådet krever derfor oftere lengre responstid fra disse.

Regionrådet blir, i følge informanter, også brukt til enkeltsaker, som blir meldt inn i fra medlemmer. Dette er saker der man ønsker å få støtte fra de andre medlemmer i rådet, i saker som lokalstyrene ønsker løftet opp regionalt. Det kan også være lokalpolitiske prioriterte saker, der målet er at øvrige medlemskommuner blir informert og/eller inkludert.

I følge informanter, synes de mindre kommunene at det er bra å bli hørt i sine enkeltsaker, og bli støttet av de store kommunene.

Felles planer

Regionrådet har hatt et samarbeid med UIT Norges Arktiske Universitet, tidligere Høgskolen i Finnmark, i næringsnettverket. Gjennom dette samarbeidet ble forskning på regionalt samarbeid tatt inn i drøftingen og planarbeidet. Blant annet ble det sett på regioner med flere vekstsenter. Forskningen viste at det gikk an å bygge en region som besto av flere sentre. Noen aktører fra næringsnettverket, trekker frem at de satt pris på dette samarbeidet.

Det kommer frem av intervjuer at gjeldende strategiplanen ikke brukes aktivt, og flere innspill beskriver at tiltak og satsingsområder som er gjeldende for denne strategiperioden, har vært viktigere for de minste kommunene, enn for de største. Flere informanter beskriver gjeldende strategiplan som for lite konkret.

Det blir påpekt at kommunereformen kan ha konsekvens for organisering av regionrådet. Kommunereformen omtales av informanter som en sak man er usikker om regionrådet skal ta tak i. Det er forskjellige meninger om dette. Noen regionråd i Norge arbeider aktivt med kommunereformen som en sak i rådet, mens andre gjør ikke det. Flere påpeker at det er vanskelig å forutsi hva som vil skje, at det vil ta tid og at oppgavene og utfordringene innen drift og utvikling vi fortsette å være der, uavhengig av kommunegrenser.

Vest-Finnmark Regionråd som møteplass

Det kommer frem av intervjuer med eksterne at Vest-Finnmark Regionråd ansees som det rådet som fungerer best, er mest aktiv, og har bredest samarbeid, også på tjenestenivå mellom kommunene, av regionrådene i Finnmark. De eksterne beskriver Vest-Finnmark Regionråd som godt fungerende.

Informanter sier at det er lenge med ett år mellom hver gang man møtes i Regiontinget, og at det er vanskelig opprettholde en følelse av fremgang og deltakelse. Politikerne som deltar fra kommunene er i begrenset grad involvert i Vest-Finnmark Regionråd ellers i året, og noen beskriver engasjementet som lavt for deltakelse på Regiontinget. Det er variabelt oppmøte. Samtidig er det for flere politikere den eneste arenaen for å treffe politikere fra de andre kommunene i vest, og det trekkes av noen frem som verdifullt.

Å møtes i Vest-Finnmark Regionråd har stor verdi for nye næringsjefer, rådmenn og ordførere, grunnet erfaringsutveksling og kunnskap, i følge informanter. Det kommer samtidig frem at en møteplass for ordførere uten en ytterligere funksjon eller rolle, ikke anses som nødvendig, da generell erfaringsutveksling i dag også foregår på konferanser og andre eksisterende arenaer. Politikere og ansatte fra de største kommunene, gir uttrykk for at de gir bort mer erfaring og kunnskap, enn de får, på disse møteplassene. Dette er

trolig også fordi det har vært en lav turnover blant næringssjefer og rådmenn i de største kommunene.

Tjenestesamarbeid

Kilder forteller at dagens tjenestesamarbeid ikke ansees som en suksess takket være regionrådet. Flere kommuner forteller de i dag har samarbeid med nabokommuner, og at det blir kjøpt tjenester fra større fagmiljø og større kommuner, der det mangler i egen kommune. Det er derimot ikke på grunn av regionrådet at samarbeid om tjenester oppstår.

Det har i flere omganger blitt kartlagt et behov for samarbeid innen tjenester og drift. Bedriftskompetanse utførte en skriftlig spørreundersøkelse på kommunesamarbeid blant medlemskommunene i Vest-Finnmark Regionråd. Rapporten er datert oktober 2008. Den konkluderte med at 10 spurte var for å utvikle ytterligere samarbeid, fem mente det var passe som det var på spørretidspunktet, og tre var usikre. 49 deltakere ble inviterte til å delta, og målgruppen var ordførere, rådmenn, økonomisjefer, etatsledere og/eller virksomhetsledere. Undersøkelsen hadde en svarandel på 37 % blant de spurte.

Rapporten fra 2008 anbefaler styringsgruppa å legge til rette for samarbeid på to av følgende foreslåtte områder: IKT, lønn, skatt og arbeidsgiverkontroll, arealplanlegging og barnevern. Flertallet av de spurte anså kompetansegevinster knyttet til bedre fagmiljø, som den største fordelen ved interkommunalt samarbeid. Dernest økonomisk innsparing, og bedre kvalitet på tjenester.

Styringsgruppen i Vest-Finnmark Regionråd har tatt for seg felles arealplankontor og IKT. Samarbeid om felles arealplankontor strandet, etter uenighet om lokalisering av fagmiljøet. Styringsgruppen har også tatt for seg et IKT samarbeid. Det resulterte i en felles innkjøpsavtale. Alta og Hammerfest tilbyr i dag tjenester til nabokommuner i større grad.

Det har, i følge gjeldende datagrunnlag, ikke vært jobbet ytterligere konkret gjennom regionrådet om samarbeid på barnevern og lønn, skatt og arbeidsgiverkontroll. Det står i strategiplattform 2012, under samarbeid om offentlige tjenestetilbud 2012, at regionrådet har forsøkt å følge opp denne rapporten, men ikke har lyktes med dette.

Det trekkes også frem i intervjuene i kommunene, at regionen kan bli bedre på næringssamarbeid, og at kompetanse og erfaring kan brukes på tvers av regionen. Barnevern er et annet tema som trekkes frem av flere som et nødvendig samarbeidsområde. En av grunnene til at et samarbeid er etterspurt innen barnevern, er de små miljøene, som både går utover fagmiljøene og ikke minst habilitetsspørsmål knyttet til barnevernsarbeid. KS Finnmark har tatt initiativ til et samarbeid, og invitert barnevernsledere fra Finnmark. Det trekkes frem at det gjerne sitter en person i hver kommune, med stort ansvar, i stedet for at det bygges opp et sentralt fagmiljø. Dette gjelder ikke kun barnevern, men også innen andre kommunale tjenester.

Planarbeid er et fagområde som flere av intervjuobjektene trekker frem som et områdefelt hvor det trengs en samkjøring på tvers av regionene og kommunene. Også her sliter flere kommuner med å bygge opp fagmiljøer og beholde kompetansen som jobber med disse sakene. Det trekkes frem at kommunale og regionale planstrategier ligger i bunn for mye annet planarbeid, og at disse derfor må gi en helhetlig strategi som kommunene og regionene kan forholde seg til. Uten god planstrategi, stopper annet utviklingsarbeid. Det er samtidig noen medlemskommuner som har fagkompetanse på arealplanlegging, som ikke ser behov for samarbeid eller har ønske om sammenslåing av dette.

Et behov og ønske om samarbeid innen tjenesteyting og lovpålagte oppgaver, tekkes frem av de fleste informantene, både fra kommunene og eksterne.

Samarbeid utenfor regionrådet

Medlemskommunene i regionrådet deltar også i andre samarbeidsprosjekter, inkludert kjøp og salg av tjenester utenfor regionrådet. Det er naturlig at det er noen prosjekter som ikke er like aktuelle for hver enkelt kommune, noe som gjør at kommunene selv må delta i andre samarbeidsordninger og prosjekter.

To av kommunene i samarbeidet, Måsøy og Nordkapp, er omstillingskommuner. De har samarbeid med både Finnmark Fylkeskommune og Innovasjon Norge. Det trekkes frem at det ville være en styrke dersom disse kommunene har en fellesarena for utviklingsarbeid, der også Vest-Finnmark Regionråd kunne ha vært en samarbeidspartner. Vest-Finnmark regionråd har satt som et operativt mål for 2015 at regionrådet, sammen med Måsøy og Nordkapp, tar initiativ til å opprette et omstillingsforum.

Alta kommune er med i samarbeidet 06, sammen med de største kommunene i Nord-Norge, og synes de får mye ut av samarbeidet.

Gjennom kommunereformen har nå flere kommuner gått i dialog med hverandre, også på tvers av fylkesgrenser, om samarbeid og sammenslåing. Noen mener kommunereformen må tas hensyn til i videre strategier for regionrådet, og vil ha store konsekvenser for samarbeidet i årene fremover, mens andre mener at det ikke behøver å være et tema ennå.

Saker med og uten konsensus

Flere intervjuobjekter trekker fram at det er viktig å vise til framgang og måloppnåelse i arbeidet. Det er utfordringer med omdømmet til regionrådet i de forskjellige kommunestyrene, og utfordringer med at arbeidet som utføres oppfattes som viktig og av betydning.

Gjennom intervjuene vi har utført, påpeker flere at når man ikke har fått til å gjennomføre de omtalt største og viktigste fellessakene for vekstsentrene, forringer det verdien av rådet som et fungerende samarbeidsorgan.

"Da later vi som at vi ønsker optimale løsninger, men vil egentlig ikke noe. De beste løsningene finner man ikke dersom man ikke tør å løfte problemstillingene."

Vi mottok også innspill på at det ikke nødvendigvis er til rådets beste å være et råd som løser uenighetssaker, men at man skal ta for seg de sakene man ser at alle har et behov og kan enes om, slik det praktiseres i dag. Det blir også trukket frem at saker som har endt opp som en debatt om lokalisering mellom deltakende kommuner, har endt i uenighet om plassering og har hindret løsninger og resultater.

Når Hammerfest og Alta tar opp saker, har det konsekvens for rådets agenda, og de andre kommunene i samarbeidet må forholde seg til dette, i følge informant.

Alle politiske parter som deltar i rådet, jobber i utgangspunktet for sin egen kommune, og det uttrykkes at man tilnærmer seg rådet med forbehold om at man ikke ønsker å svekkes med fortjeneste til en annen kommune.

"Tror samarbeidet i dag er veldig personavhengig: at man klarer å samsnakke, og samhandle. Personkjemi."

Det har vært en del utskifting av møtende i regionrådet, men å møtes jevnlig blir omtalt som stadig styrkende for arbeidet. Kilder opplyser å ha mer tillit til hverandre over tid, etter å ha blitt mer kjent med hverandre i regionrådet, og skapt en sterkere "vi-følelse".

En debatt om sykehusstruktur i regionen nevnes ofte i intervjuene som et betent tema, som omtales som en lokaliseringsdebatt, og der sannsynligheten for enighet i regionrådet betegnes som lav. Debatter, der alle kommuner i regionen får tilført en ny tjeneste eller en ressurs de har behov fra, uten at det går på bekostning av noen, ser ut til å i større grad lykkes med gjennomføring. Eksempel som nevnes er felles prosjekt for rekruttering og bolyst. Dette har spesielt tilført noe til de mindre kommunene. Det har med andre ord vært rom i regionrådet å ta opp saker som ikke alle medlemmene var tjent med, men som flere hadde nytte av. Eksempler som ble nevnt er fergetider, Johan Castberg og Nussir ringvirkingsprosjekt. Nedsiden av er at engasjementet for regionrådet i de største kommunene avtar, dersom relevansen for disse er lav på alle

prosjekter. Ordfører og rådmenn må forsvare penge- og ressursbruk for politikere i sin hjemkommune.

"Konstruksjonen er problematisk – ordfører er kun folkevalgt til kommunen, og ikke til et regionalt råd. Enhver ordfører står til ansvar for sine velgere i sine kommuner."

Vest-Finnmark Regionråds rolle

Det fremkommer av flere av intervjueneobjektene at man mangler en mer strategisk tydelig retning på arbeidet i regionen. Det påpekes at strategiplanen for regionrådet har for liten føring for hva regionen skal ta for seg.

Det påpekes også fra enkelte intervjuobjekter, fra næringsnettverket, at man mangler parametre å jobbe etter. Det etterlyses flere regionale utredninger på potensialet i næringer, og at både det politiske og næringsnettverket jobbet mer etter dette.

Kommunene kan jobbe med egne utredninger, og da er det fare for at analysene stopper ved kommunegrensa, mens næringslivet innen fiskeri, oppdrett, petroleum og reiseliv i praksis opererer uten kommunegrenser i regionen.

Alle kommunene presenterte i våre samtaler gode fortrinn innen sine gitte næringsområder, der de kunne spille en rolle for regionen, men det synes ikke å finnes mye planlegging om regional tilrettelegging for vekst innen næring i en helhet. Balansen og synergier mellom kommunale planer, regionale planer fra Finnmark fylkeskommune (RUP) og planer fra Vest-Finnmark Regionråd er ikke tydelig.

"Vi burde tørre å se vår region ovenfra: hvordan kan vi bli en sterkere region, spesielt innen infrastruktur. Vi sitter bare og sliter i hverandre nå, og hele regionen lider under dette."

Det påpekes at rådets arbeid må være dynamisk nok til at man kan ta for seg, og prioritere, aktuelle saker som kommer utenfra, i tillegg til en tydelig plan med mål, og områder for hva man skal jobbe med langsiktig. Eksterne påpeker at Vest-Finnmark regionråds rolle bør bli tydeligere.

Økonomi og finansiering

Kommunene i Vest-Finnmark finansierer regionrådets sekretariat gjennom en vedtatt fordelingsnøkkel. I tillegg til dette delfinansierer kommunene prosjektporteføljen i Strategisk Plattform, samt at det er en forventning om ekstern finansiering av prosjekter i regionrådets regi.¹¹

For 2015 er det budsjettet med at VFR bidrar til prosjekter i medlemskommunene for i overkant av 1,4 millioner kroner. Dette er færre prosjekter enn i 2014, og VFR er ikke prosjekteier av alle prosjektene.¹² Noen av prosjektene forskyves fra 2014 og over i 2015, og vil finansieres av 2014-midler.

Prosjektene finansieres blant annet ved at medlemskommunene bidrar med kr 132 857,- (som er 50 000,- kr lavere enn i 2014). Bakgrunnen for dette er blant annet spissing av prosjekter og arbeidet med ny strategiplan for ny periode.

Revidert Prosjektplan Juni 2014 ser slik ut:

Prosjekter revidert juni 2014		Budsjett SNP 2015		Ekstern/fond		Totalkostnad	
SNP 1	Rullering av strategisk plan 2012 - 2015	kr	250 000	kr	100 000	kr	350 000
SNP 2	Bolyst Nord	kr	-	kr	-	kr	-
Videreutvikle regionalt nærings samarbeid							
SNP 3	Implementering strategi sjømatnæringen	kr	50 000	kr	-	kr	50 000
SNP 4	Energi	kr	50 000	kr	60 000	kr	110 000
SNP 5	Bistå kommuner destinasjonsutviklings selskap	kr	-	kr	-	kr	-
Utvikling av effektive samferdselssystemer i Vest-Finnmark							
SNP 6	Oppfølging infrastruktur og transporttjenester	kr	50 000	kr	-	kr	50 000
Kompetanse og rekruttering av kompetent arbeidskraft							
SNP 7	Deltagelse arbeidslivsdagene i Tromsø	kr	50 000	kr	70 000	kr	120 000
SNP 8	Forstudie og oppfølging studenter fra arbeidslivsdagene	kr	40 000	kr	-	kr	40 000
Andre regionale utviklingsprogrammer							
SNP 9	Søke deltagelse KMDs by- og regionsprgram	kr	100 000	kr	50 000	kr	150 000
SNP 10	Aktivt folkehelsearbeid	kr	-	kr	0	kr	-
SNP 11	Midler til understøtting av samarbeidstiltak i tidlig fase	kr	40 000	kr	0	kr	40 000
SNP 12	Opprettelse Omstillingsforum	kr	25 000	kr	70 000	kr	95 000
SNP 13	Samarbeid næringsliv Alta og Hammerfest	kr	-	kr	60 000	kr	60 000
SNP 14	Næringsnettverk/oppfølging av partnerskapsavtale UIT	kr	-	kr	-	kr	-
Organisasjon og styring							
SNP 15	Kommunikasjonsstrategi	kr	200 000	kr	100 000	kr	300 000
Reserver							
SNP 16	Diversje oppfølging	kr	75 000	kr	-	kr	75 000
SUM		kr	930 000	kr	510 000	kr	1 440 000

I samtalene med intervjuobjektene ble det ikke diskutert inngående hvordan VFR burde finansieres eller hvordan den har blitt finansiert. Likevel er spørsmålene knyttet til økonomi og finansiering en avgjørende faktor når regionrådet og medlemskommunene diskuterer samarbeidsprosjekter, lokaliseringsspørsmål og agenda for regionrådet. Flere av informantene

¹¹ Strategisk Plan, 2012-2015, side. 11.

¹² Handlingsplan Næring 2015, side. 11.

poengterer at man i disse spørsmålene må forholde seg til de reelle fakta om geografiske utfordringer, økonomi og innbyggertall. Det er stor forskjell på medlemskommunene innad i regionrådet, som naturlig nok også innebærer store økonomiske forskjeller.

4 REFERATER FRA MØTER I KOMMUNESTYRENE 2014

Alle de deltagende kommunene gjennomførte arbeidsmøter på vårparten i 2014. Hensikten med disse arbeidsmøtene var å få belyst de ulike kommunenes synspunkter på den samfunns- og næringsutvikling som har vært i kommunene de siste ti årene. Alle kommunene ble utfordret på gruppeoppgaver. Gruppeoppgavene var som følger:

- a) Beskriv kort ønsket utvikling i kommunen de neste 10 årene, innenfor følgende områder:
  - o Kommunale tjenester
  - o Befolkning
  - o Næringsliv og aktivitet
  - o Offentlige og private investeringer
  - o Omdømme og attraktivitet
- b) Vil kommunens evne og mulighet til å oppnå ønsket utvikling reduseres eller økes ved å være del av et regionalt samarbeid? Utdyp svaret.
- c) Hva mener dere et regionalt samarbeid bør inneholde, og ha fokus på for at det skal støtte opp under ønsket utvikling i deres kommune?

Nedenfor presenteres et sammendrag av resultatet fra møtene i kommunestyrene.

Oppsummering fra arbeidsmøtene

Vi vil ta utgangspunkt i de ulike områdene som er nevnt ovenfor og oppsummere for hvert enkelt område.

Kommunale tjenester

- På overordnet nivå kan det legges til grunn at kommunenes synspunkter på målsetningen for kommunale tjenester spenner fra å ha et ønske om å opprettholde dagens nivå, til å være på topp i landet.
- Det trekkes frem at kommunene må ha fokus på videreutvikling og ny teknologi, gjerne gjennom regionalt samarbeid og i tett dialog med innbyggere og brukere.

- Kommunene har en økonomisk utfordring med å bruke ressurser til utvikling, uten at det går på bekostning av gjennomføring og forbedring av lovpålagte tjenester.
- For å sikre en utvikling av tjenestene må kommunene også fokusere på å rekruttere riktig og kompetent personell. Snittalderen på nøkkelpersonell bør være lavere.
- Større grad av interaksjon mellom etater og sektorer kan bidra til positiv utvikling og økt effektivitet.
- Helse og omsorg trekkes frem som et av områdene som vil kreve ytterligere ressurser i tiden som kommer.

Befolkning

- På overordnet nivå kan det legges til grunn at kommunene har forskjellige utfordringer, framtidsutsikter og historikk når det gjelder befolkningsutvikling.
- Kommunene er opptatt av å forsøke å rekruttere tilbake ungdommene fra regionen, og legge til rette for at unge familier kan slå seg ned.
- Det er viktig å legge til rette for en enda mer lik kjønnsfordeling, og det er mangel på unge kvinner i flere av kommunene.
- For å bli attraktiv for bosetting må kommunene også fokusere på boligbygging og tilrettelegging av dette.
- Et felles mål er å sikre vekst/stabilisering.
- Det er et ønske om gode programmer for integrering og tilrettelegging for tilflyttere.

Næringsliv

- Kommunene har naturlig nok ulike primærnæringer og ulike satsningsområder, ut fra geografi og tilgjengelige ressurser.
- Kommunene har likevel noen felles satsningsområder for næringslivet (tallene viser til antall kommuner som har trukket frem de ulike næringene):

Reiseliv, turisme og opplevelser:	6
Fiskeri:	5
Petroleum og energi:	4
Havbruk:	2
Utdanning/Kompetanse:	2
Gruvevirksomhet:	1
Vindkraft:	1

Energi:	1
Handel:	1

Offentlige og private investeringer

- På samme måte som for satsninger i næringslivet, er det ulike prioriteringer og ønsker for nye investeringer i kommunene.
- Kommunene trekker frem ulike lokale utbyggingstiltak som vil ha betydning for lokalsamfunnet.
- Flere kommuner trekker frem ønske om lokalt sykehus, men det er forskjellige meninger om lokalisering og prioritering blant kommunene.
- En mulighet for å bedre infrastrukturen, holde kostnadene nede og få jevnere aktivitet i utbygging, vil være å jobbe for et tettere samarbeid mellom næringer og offentlig- og privat sektor.
- Flere kommuner ønsker investeringer i flyplass, men det er forskjellige meninger blant kommunene om prioriteringer.
- Fergeleier, kai, ilandføring Veidnes, vei trekkes frem av enkeltkommuner.

Omdømme og attraktivitet

- Det er viktig at alle kommunene i regionen fremsnakker hverandre.
- Kommunene må bli flinkere til å formidle hvilke muligheter man har ved å leve i småsamfunn.
- Kultur, fritid og idrettssatsinger må fremheves enda mer for å skape bolyst.
- Gode tilbud innen skolegang, utdanning og konkurransedyktige arbeidsplasser.
- Man må vise til dugnadsånd og mobiliseringen av frivillighet som et viktig resultat av trivsel.
- Bruk av sosiale medier og andre informasjonskanaler må økes, for å skryte av det man har.

Samarbeid

- Kommunene har ulike behov for samarbeid på tvers av kommunegrensene.
- De små kommunene har et større behov enn de store (de små trenger stordriftsfordeler).
- Det trekkes frem som en mulighet at småkommunene kan samarbeide på noen områder, mens Alta og Hammerfest arbeider på egen hånd.
- Alta og Hammerfest må arbeide bedre sammen.

- Flere av kommunene peker på nytteverdien av en felles markedsføringsstrategi.
- Behov for et samarbeid for videreutvikling og vedlikehold innen IKT-tjenester, kommunale tjenester og skatt.
- Vest-Finnmark Regionråd trekkes frem som et viktig organ for å bedre samarbeidsviljen på tvers av kommunegrensene.
- Felles mål om at regionalt samarbeid vil styrke regionen som helhet.
- Jobbe for en positiv næringsutvikling i regionen gjennom dialog og utvikling
- Ønskede strategiområder/samarbeidsområder:
  - arealplanlegging
  - infrastruktur/ kommunikasjon/samferdsel
  - rekruttering
  - næringsutvikling
  - utdanning
  - helse og omsorg
  - kunnskap
  - teknologi
  - IKT
  - bolyst
  - lovpålagte tjenesteområder
  - stillinger
  - markedsføring
  - identitetsbygging
  - relasjonen til FEFO
  - vanskelig saker for regionen
  - planlegging
  - skatt
  - beredskapsarbeid

5 ANDRE REGIONRÅD

Salten Regionråd

Salten Regionråd¹³ er et samarbeidsorgan for ni kommuner i Salten. Det består av ordførere og en fra opposisjonen fra hver kommune, og i tillegg møter rådmennene med tale/forslagsrett, men uten stemmerett. Salten Regionråds hovedoppgave er å sette i gang viktige regionale utviklingsoppgaver, samt å forene de ni kommunene i en felles regionalpolitikk. Regionrådets daglige drift håndteres av tre ansatte.

Utviklingsoppgavene organiseres i egne prosjekter. I tillegg til de oppgavene som sekretariatet håndterer, er det oppnevnt særegne administrasjoner for

---

¹³ <http://www.salten.no/om-salten-regionrd.html>

noen spesielle satsningsområder. Disse er per i dag inndelt i *Salten Friluftsråd*, *Felles ansvar i Salten*, *Salten Kultursamarbeid* og *Salten Invest*. Administrasjonene til disse enhetene er underlagt regionrådet.

Regionrådets virksomhet er finansiert av de ni kommunene, etter folketall. Utviklingsoppgavene har i tillegg betydelig ekstern finansiering fra fylke og stat.

I regionrådets organisasjon er de ansatte fordelt på Sekretariatet, Salten Friluftsråd, Felles Ansvar i Salten, Regionalt næringsfond, og Salten Kultursamarbeid. Sekretariatet består av en leder og tre konsulenter/prosjektledere. Salten friluftsråd har en leder og to prosjektledere. Felles ansvar i Salten har en prosjektleder og en koordinator. Salten kultursamarbeid har en prosjektleder.

- Felles Ansvar Salten: Dette er et kriminalforebyggende tiltak, som skal koordinere tverrfaglig etatssamarbeid rundt ungdommer som har begått lovbrudd eller som har en atferd som ansees som bekymringsverdig. Tiltaket skal være nytenkende, og forhåpentligvis utvikle gode kriminalforebyggende tiltak i Salten. Koordinatoren av Felles Ansvar er ansatt i Salten Regionråd, med kontor på Bodø Politihus. Felles Ansvar bidrar med sitt arbeid i alle kommunene i Salten Politidistrikt.
- Salten Kultursamarbeid: Dette begynte som et fireårig prøveprosjekt, men ble etablert som et fast tiltak under Salten Regionråd fra 1.januar i 2012. Medlemmene er kommunene i Salten, og årsmøtet holdes av Salten Regionråd. Hver kommune har en representant som sammen utgjør et kulturutvalg. Utvalget er ansvarlig for driften. Formålet med utvalget er at Salten skal fremstå som en samlet kulturregion der tradisjon, opplevelse og tilhørighet er bærende elementer.
- Salten Friluftsråd: Også dette ble opprettet som et prøveprosjekt, men etablert som et permanent underutvalg av Salten Regionråd i 1998. Formålet er å øke forståelsen for friluftslivets betydning, arbeide for bedre friluftskultur og utbredelse av friluftslivet. Rådet skal også arbeide for å sikre regionens friluftsmuligheter.
- Salten Invest: Et heleid aksjeselskap av Salten Regionråd. Ble stiftet i 2005, og formålet med selskapet er å foreta kommersielt motiverte investeringer i en tidlig fase i nyskapende bedrifter i Salten. Selskapet ønsker å bidra aktivt til bedriftsutvikling i regionen, gjennom å investere i bedrifter, som kan gi økt verdiskapning, sysselsetting og lønnsomhet i regionen.

Sunnmøre Regionråd

Sunnmøre Regionråd¹⁴ (SR) er organisert som et interkommunalt selskap (IKS), med Representantskapet som høyeste organ. Representantskapet består av ordførerne i deltakerkommunene. SR er et samarbeidsorgan for 19 kommuner

---

¹⁴ http://www.sunnmoreregionrad.no/images/stories/Dokumenter/Strategi_2012-2015.pdf

på Sunnmøre og i Romsdal, og er, etter antall medlemmer, det største regionrådet i Norge. SRs viktigste oppgaver er å skape arenaer for samhandling i regionen, initiere og drive regionale utviklingsprosjekter, og arbeide for regional utvikling og regionale rammebetingelser.

Selskapet finansieres gjennom et årlig driftstilskudd fra medlemskommunene, basert på folketallet i den enkelte kommune, og alle kommunene har lik eierandel i selskapet.

SR skal ha en daglig leder som har ansvaret for selskapets daglige drift, og styret kan i tillegg vedta å tilsette flere personer i selskapet og /eller leie inn konsulenter/prosjektledere i forbindelse med bestemte prosjekt som selskapet vedtar å engasjere seg i. Per i dag har selskapet ansatt to rådgivere, to prosjektledere og en pedagogisk koordinator, i tillegg til daglig leder.

SR har samarbeidsprosjekter innen følgende områder: energi og klima, helse, barnevern, forvaltning, oppvekst og samfunnsutvikling (LUK).

Formålet for Sunnmøre Regionråd fremgår av Strategiplan for 2012-2015:

- Sunnmøre Regionråd er et felles organ for deltakerkommunene.
- Selskapet har som målsetting å bidra til ei positiv utvikling i regionen og i deltakerkommunene.
- Selskapet skal vere ein aktiv regional pådrivar med vekt på regional samfunnsutvikling og næringsutvikling og interkommunalt samarbeid.
- Selskapet skal drive med regional strategiutvikling, vere ein regional utviklingsaktør og fremje saker som utviklar regionen.
- Sunnmøre Regionråd skal vektlegge offentleg partnerskap og partnerskap mellom kommunar og næringslivet, vere ein arena for samhandling på Sunnmøre med vekt på regional utvikling, nærings- og kompetanseutvikling, regionale rammevilkår og samferdsel og vere eit bindeledd mellom politikk, næringsliv, utdanning, helse og andre regionale og statlege styringsorgan.

Satsningsområdene for perioden 2012-2015

1. Effektiv samhandling kommunale tjenester

Mål:

- Vidareutvikle dei gode samarbeidsprosjekta som Sunnmøre Regionråd allereie har etablert knytt til kommunal tenesteyting.
- Fange opp nye behov og moglegheiter for samarbeid mellom kommunane knytt til kommunal tenesteyting.

Tiltak:

- Administrasjonen i Sunnmøre Regionråd vil i løpet av perioden gjennomføre besøk i alle deltakarkommunane for å kartlegge nye behov og moglegheiter for interkommunalt samarbeid.

2. Regional næringsutvikling

Mål:

- Auke Sunnmøre si konkurransekraft i konkurransen om innbyggjarar og arbeidsplassar.
- Sikre godt samarbeid i regionen knytt til næringsutvikling.

Tiltak:

- Utarbeide regional næringsplan.
- Hauste erfaringar fra nokre av dei beste samarbeidsregionane i inn- og utland. Utarbeide rapport om kva vi bør ta med oss vidare i utviklinga av Sunnmøre.
- Gå i dialog med Sunnmøre i framtida om vidareføring av aktuelle prosjekt etter deira prosjektperiode går ut, til dømes Trainee Sunnmøre.
- Vitje verksemdar, utviklingselskap og næringslivets organisasjonar for å få innspel om behov og kva næringslivet kan bidra med i den regionale næringsutviklinga.

3. Fremme felles interesser overfor stat og fylke

Mål:

- Samle Sunnmøre i saker med stor innverknad på regionen.
- Bidra til at felles interesser for Sunnmøre får ønska utfall i handsaming hos stat og fylke.

Tiltak:

- Arena Sunnmøre (Samferdsel, Utdanning og Nye Behov)
- Årleg felles kommunestyremøte for deltakarkommunane.
- Rullerande tema: Samferdsel og nye behov tema annakvart år.

Romsdal Regionråd

Romsdal Regionråd (ROR) er en interesseorganisasjon for de åtte deltakende kommunene og regionen på alle områder og alle plan, og er et organ for løsning av felles spørsmål og oppgaver. Regionrådet består av ordfører- og rådmannskollegiet i de åtte kommunene, og medlemsmøtet er regionrådets øverste organ. Hovedoppgavene er å fremme medlemskommunenes interesser i fylkes- og rikssammenheng, følge opp fylkesplanarbeidet, fremme og samordne regionalt tiltaksarbeid i medlemsregionen, arbeide for å fremme den sosiale og kulturelle utviklingen i medlemsregionen, og ta opp andre saker av felles interesse hos medlemskommunene.

Regionrådet finansieres gjennom at utgiftene deles på medlemskommunene med 50% i fast sum på hver kommune, og 50% etter folketall. På prosjektbasis kan det søkes om finansiering utenfor medlemskommunene.

Regionrådet skal ha en lønnet sekretærhjelp.

I følge strategisk utviklingsplan som er utarbeidet for regionrådet, er fokus satt på følgende områder: Bolyst, verdiskaping - herunder kompetanse, kommunikasjoner, energi, og reiseliv, Molde som motor, og samarbeid.

Regionrådet har igangsatt flere samarbeidsprosjekter. De pågående prosjektene blir omtalt på deres nettside¹⁵ og er som følger:

- Samfunnsutvikling og kommunestruktur i ROR
  - Romsdalskommunene vedtok å gjennomføre et forprosjekt og hovedprosjekt i 2013-2014 som skulle foreslå områder hvor man kunne samarbeide tettere og mer formalisert.
  - Forslag til vedtak inneholdt videreutvikling av samarbeid innenfor planarbeid, kommunestruktur, samfunnsplan og tjenestearbeid.
  - Som følge av Ekspertutvalgets vurderinger og kommunedelen til kom.prop. i mai 2014, valgte ROR å tone ned plansamarbeidsprosessen.
  - ROR ønsket heller å fokusere på utredninger om kommunestruktur og alternativer for dette.
  - Effektmålet med utredningen skal være å gi et tilstrekkelig faktagrunnlag for at hver av ROR-kommunene kan gjøre sine valg om framtidig kommunestruktur i løpet av perioden mai 2015-2016. Dette skal nås gjennom 4 målområder:
    - Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
    - Gode og likeverdige tjenester
    - Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
    - Styrket lokaldemokrati

- Sammen for lindring
  - Samarbeidsprosjekt mellom kommunene i ROR og Helse og Møre Romsdal og Molde sykehus.¹⁶
  - Skal heve den generelle kompetansen innen pallisjon.
  - Sikre tilgjengelighet av spesialkompetanse på kveld, natt og helg.
  - Styrke samhandling gjennom gode praktiske løsninger som skal ha overføringsverdi til alle kommunene i helseforetaket.
  - Alle kommunene i Romsdal Regionråd har bekreftet at de deltar i prosjektet, og har satt av ressurspersoner for praktisk arbeid i gruppene. Disse vil, sammen med prosjektledelsen, være ansvarlig for implementeringen av de ulike tiltak i sine kommuner og for videreføring etter endt prosjektperiode.

- Omdømmebygging i Molderegionen
  - ROR og MNF startet i 2012 et forprosjekt for å finne ut hvordan Molderegionen skulle posisjonere seg fremover.
  - Gjennomført workshops med samtlige kommuner og opprettet et næringsforum.
  - Scoret høyt på kultur og opplevelser, men lavt på sentrale områder som næring, jobb, forskning og utdanning.

---

¹⁵ <http://www.romsdalregionrad.no/prosjekt-nettverk>

¹⁶ http://www.romsdalregionrad.no/index.php?page_id=3677

- Målet med omdømmestrategien er å posisjonere seg for ønsket utvikling
  - Ble gjennomført undersøkelse hos 150 bedrifter, som dannet grunnlag for vurderingene av hvordan regionen bør posisjonere seg.
  - ROR har ønsket å fortsette med dette arbeidet, men har ikke midler til det per i dag. Det er søkt om tilskudd til prosjektfinansiering.
- Forprosjekt interkommunalt samarbeid i Romsdal¹⁷
    - Forprosjektet ble startet i slutten av august og ble fullført i løpet av høsten 2013. Hovedprosjektet ble startet opp høsten 2014, og pågår.
    - Alle kommunene i ROR er engasjert, både politisk og administrativt.
    - Det er igangsatt egne prosjekt for psykisk helsearbeid og barnevernsarbeid.
- ROR-samhandling
    - Et prosjekt som ble startet i 2011 for å forberede Samhandlingsreformen.
    - Prosjektperioden endte i oktober 2013, men har blitt videreført som et eget nettverk i ROR.
    - Samhandlingsnettverket i ROR består av representanter fra alle kommunene, samt KS og Helse Møre og Romsdal. Styringsgruppen er rådmennene i ROR.¹⁸
    - Også opprettet et Kunnskapsnett Romsdal – for samarbeid på barnehage- og grunnskoleområdet. Målet er å styrke kvalitet og kompetanse hos alle ansatte i oppvekstsektorene i medlemskommunene. Blir gjennomført kurs, søknadsarbeid og delt kompetanse.¹⁹

Øst-Finnmark Regionråd

Øst-Finnmark Regionråd (ØFR) er et fellesorgan for koordinering av enkeltsaker og samarbeidsforhold, herunder også interkommunale løsninger. Regionrådet består av ni kommuner, og det er ordfører, en fra kommunestyrets mindretall, samt rådmann fra hver kommune som er medlemmer i rådet. Hovedoppgaven er å forestå utviklingsarbeid som direkte og indirekte bidrar til å styrke eksisterende næringsliv og/eller utvikle ny virksomhet og nye arbeidsplasser.

---

¹⁷ http://www.romsdalregionrad.no/index.php?page_id=472

¹⁸ http://www.romsdalregionrad.no/site/main/rubrik.php?page_id=961&show_paragraph_menu=0&rand=hx5thvd5

¹⁹ <http://www.kunnskapsnettromsdal.no>

Driftsutgiftene for regionrådet blir fordelt på medlemskommunene, som betaler en fast kontingent på kr 40 000,-. Resterende beløp fordeles prosentvis etter kommunenes folketall. Større prosjekter og utredningsoppgaver søkes primært finansiert gjennom anvendelse av distriktpolitiske virkemidler, og/eller fylkes/statlige tilskuddsordninger.

Den daglige driften skal ledes av en daglig leder. Styret kan også eventuelt tilsette annet personale innenfor retningslinjer og budsjett som rådet har vedtatt.

Av protokoll fra siste regionsrådsmøte av 10.2.15 fremgår det at disse sakene ble drøftet:

- Skoletilbud, utdanning og kompetanseutvikling i Øst-Finnmark
- Kommunereformen – status for kommunene
- Samfunnsutvikling i Øst-Finnmark

Typiske samarbeidsområder for regionråd

Basert på oversikter og gjennomgang av andre regionråd i Norge, har vi funnet at dette er de mest typiske samarbeidsområdene.

- Samhandling kommunale tjenester
- Barnevern
- Psykisk helsevern
- IKT samarbeid
- Regional næringsutvikling
- Fremme felles interesser ovenfor stat og kommune
- Konferanser og møtearenaer
- Kvalitet i skolen
- Omdømme – prosjekt

6 OPPSUMMERING

Det påpekes i intervjuene at arbeidet man skal gjøre i regionrådet må være konkret og målbart for å forsvare ressursbruken. Flere informanter uttaler at ansvaret for å heve Vest-Finnmark Regionråd som viktig og relevant, ligger hos de deltakende politikere. Noen sier at regionrådet føles stadig mer prioritert hos deltakere, mens andre synes effekten er svært lav og stiller spørsmål ved resultatene av arbeidet som gjøres.

Mange av ordførerne vi har snakket med påpeker at en større arena, med mulighet til å samle flere kommuner om felles ståsted på uttalelser til fylke og stat, har stor verdi, og er viktig. Det påpekes også at man må ha felles saker å fronte, og at medlemmene ikke alltid lykkes med å bli enige om hvilke interesser kommunene har til felles.

Noen uttaler at det at man unngår å løfte vanskelige saker, og ikke kan enes i disse, forringer slagkraften til rådet. De mener at en større enighet om ståsted på de største sakene som angår regionen og medlemskommunene, kan øke relevansen av rådet. Andre mener at saker uten mulighet for konsensus, ikke bør frontes i regionrådet, og kan være ødeleggende. Det er flere informanter, både fra kommunene og eksterne, som mener at man ikke bør løfte inn saker der det vil bli vanskelig å oppnå enighet og konsensus, enn det er informanter som mener at man bør løfte inn de vanskelige sakene. Samtidig påpekes det at man må ivareta at det blir reell viktighet og resultater av jobben som gjøres.

De sakene som fokuseres på i regionrådet, har ikke alltid like god forankring i kommunestyrene i de deltakende kommuner. Det har ikke stor verdi at ordførere blir enige i regionrådet, dersom konklusjonen blir en annen når saken behandles lokalt i kommunestyrene. Enhver ordfører står til ansvar for sine velgere i sine kommuner, og dette viser seg i sakene som blir tatt opp i Regiontinget. Man er avhengig av enighet, og det kan begrense hvilke saker man kan ta inn i regionrådet. Det blir sett på som klokt at opposisjon er representert i rådet fra Alta og Hammerfest.

Mange av respondentene trekker frem behovet for å igangsette samarbeid innen tjenester og lovpålagte oppgaver. Det har i flere omganger, også gjennom utredning, blitt avdekket behov innen tjenestesamarbeid, men man har ikke lyktes med å realisere dette gjennom regionrådet til nå.

Samarbeid på tvers av regionene, og på tvers av kommunene, utenfor regionrådets regi, vil mest sannsynlig likevel fortsatt være nødvendig for noen av kommunene. Mange av kommunene er for små til å kunne klare å bygge opp gode fagmiljø, og behovet for interkommunale samarbeid gjør seg gjeldende på flere områder. Alternativet for mange kan være å leie inn arbeidskraft og tjenester, eller i verste fall, ikke klare å utføre oppgavene.

Det påpekes at dersom man sentraliserer fagmiljøene på lovpålagte kommunale tjenester, som i dag opprettholdes i alle kommunene, vil man både effektivisere driftskostnader, styrke kompetansemiljøet og rekrutteringsevnen til disse stillingene. Slik det er i dag må alle kommuner gjøre seg attraktive og rekruttere på egenhånd.

Kommunereformen er på trappene, og det blir oppfordret til kartlegging og sonderinger om sammenslåing fra sentralt hold. Så langt har det ikke vært et tema i Vest-Finnmark regionråd. Det er forskjellige meninger om viktigheten av å drøfte dette i regionrådet. Flere trekker frem at regionrådets nye strategiplan må sees i sammenheng med de føringer som kommer av en mulig ny kommunereform. Det påpekes imidlertid av flere at oppgaver innen tjenester og utvikling, ikke vil opphøre eller endre seg som følge av en reform og eventuelle sammenslåinger, og at regionrådet derfor må fortsette arbeidet uavhengig av kommunereformen.

Flere av informantene fra de små kommunene opplever at de får et viktig talerør mot fylke og stat gjennom regionrådet. De større kommunene ser det politiske potensialet i regionrådet og en verdi i samarbeid, og føler et ansvar for omlandet, men det er forskjellige meninger om hvor mye av potensialet som blir utnyttet og om Vest-Finnmark Regionråd er en god arena for dette i dagens form.

De eksterne informantene, som ikke representerer kommunene, betrakter Vest-Finnmark regionråd som godt fungerende, velstyrt og operativt. Eksterne er generelt mer positive i sin beskrivelse av regionrådet og resultater, enn mange av informantene fra kommunene.

Samarbeidet med fylkeskommunen kan bli tettere og bedre. Prosjekter må være forankret i kommuner, og gi resultater for kommunene. Det blir sett på som positivt å skape møteplasser mellom politikk og næringsliv, som for eksempel fiskeri- og havbruksseminaret, som ble gjennomført i 2014.

Felles prosjekt for rekruttering og bolyst, trekkes frem av informanter som ikke representerer kommunene og av enkelte kommuner, som en god case og et godt prosjekt.

Det trekkes frem av informanter at forankring av lokalpolitiske saker i kommunestyrene i medlemskommunene, ikke alltid samsvarer med vedtak og saksliste i regionrådet. Regiontinget skulle bidra til å forankre regionrådets saker bredere, men med en samling i året og med en stor andel deltidspolitikere som deltakere, har ikke tinget lyktes med dette.

Etter samtaler vi har hatt, sies det at det mangler et tydelig grunnlag for hva man skal jobbe med i et regionalt samarbeid. Det ønskes en ytterligere konkretisering av oppgaver rådet skal jobbe med i kommende strategiplan. I næringsnettverket savnes det også et datagrunnlag å jobbe ut i fra. Det oppleves som tilfeldig hvilke vekstfaktorer hver kommune prioriterer øverst, og hvilke prosjekter de løfter deretter. Dette gjelder både utvikling av tettsteder, næring og infrastruktur. For at næringsnettverket og politikere skal kunne jobbe etter en regional tenkning og planlegging, trenger de kunnskap om egen region, om næringer og om fagfelt.

Av flere politikere og administrativt ansatte fra kommunene blir regionrådet beskrevet som et råd med manglende mandat og handling. Noen representanter fra kommunene, som ikke selv er representanter i regionrådet, oppfatter det slik at deltakerne utsendt fra medlemskommunene til regionrådet og næringsnettverket, er reiseglade deltakere som møtes for å ha det hyggelig. Dette kan illustrere en mangel på framsnakk av regionrådet, og en omdømmeutfordring.

Av noen informanter blir regionrådets arbeid beskrevet som systematisk, godt og operativt. Arbeidet blir av andre beskrevet som lite målbart, resultatløst og med svak informasjonsflyt. Årsaken til at det spriker så mye i omtalen, kan være at man mangler kjennskap til arbeidet som gjøres og har blitt gjort, det kan være at resultatene kunne vært mer konkrete og det kan være at medlemskommunene, deltakere og opposisjonsmedlemmer har forskjellige forventninger til hva et regionråd i Vest-Finnmark skal oppnå.

Det eksisterer en usikkerhet blant flere av informantene på om Vest-Finnmark regionråd er ønsket av kommunene. Det er enighet om at det er potensial og viktighet i en arena der politiske krefter i Vest-Finnmark møtes, men at den kan fungere bedre og bør vise til flere konkrete resultater.

7 VIDERE ARBEID MOT NY STRATEGIPLAN

Avgjørende spørsmål i strategiarbeidet for Vest-Finnmark Regionråd

- Ønsker kommunene å forplikte seg til å være med i Vest-Finnmark regionråd?
- Hvis ja: hva kan de bidra med og hva ønsker de at regionrådet skal jobbe med?
- Skal regionrådet kun behandle konsensussaker eller ta opp saker der man vet ulike kommunestyre i utgangspunktet vil være uenige?
- Hvilke type saker vil det være uten hensikt, og til dels ødeleggende, å løfte inn i regionrådet?
- Skal det samarbeides om tjenester og lovpålagte oppgaver gjennom regionrådet?
- Hvis det skal samarbeides om tjenester, hvilket fagområde bør det først tas tak i?
- Dersom det skal samarbeides om tjenester: Hvilken form kan et slikt samarbeid ha, og hvordan unngår man lokaliseringdebatter? Hvordan unngår man at slikt samarbeid oppleves negativt av noen kommuner?
- Er Næringsnettverket og Regiontinget effektive måter å organisere arbeidet på, for å utvikle Vest-Finnmark som region og nå målene som er satt?

- Hvilken rolle skal rådmenn ha i Vest-Finnmark Regionråd?
- Hvilken rolle skal Vest-Finnmark Regionråd ha?
- Skal kommunereformen være en tema fremover, jamfør mulig tjenestesamarbeid?

Andre spørsmål som er relevant i strategiarbeidet

- Skal regionrådet primært behandle og jobbe for de store politiske sakene for regionen?
- Skal regionrådet fokusere mer på konkrete tiltak basert på kommunale behov?
- Vil store prosjekter og satsninger være vanskelig å behandle i et så stort og diversifisert forum?
- Hvilke strategiske områder vil regionen som helhet ha mest nytte av?
- Hvordan skal regionrådet organiseres for mest mulig effektiv saksbehandling?
- På hvilke måter kan regionrådet bygge nettverk, og bør det samarbeides mer med nærliggende regionråd og med Finnmark fylkeskommune?
- Hvilke vekstmotorer skal det satses på i regionen - og hvilke argumenter har man for valget av det ene fremfor det andre?
- Hvordan kan regionen bygge opp sin kompetanse innen utdanning, kompetanse og innovasjon?
- Hvilke rolle skal regionrådet ha når det gjelder regionalt plan- og samferdselsarbeid?
- Hvordan kan Vest-Finnmark bli en portåpner for nye bedriftsetableringer, og legge til rette for næringsatsninger i regionen?

Foreløpige anbefalinger

Regionrådet bør i tiden fremover være enda tydeligere på å legge opp til konkrete tiltak og prosjekter, der man kan vise til konkrete resultater. Tiltakene må også være godt forankret i kommunestyrene. Antall saker regionrådet jobber med må mest sannsynlig bli færre, og områdene må spisses.

En viktig del av forankringsarbeidet er at alle får tid og mulighet til å gjøre lokalpolitiske vedtak. Regionrådet bør få bredere forankring i saker lokalpolitisk. Dersom sakene som behandles og jobbes med i Vest-Finnmark regionråd behandles først i kommunene, vil behovene være reelle.

Rollen regionrådet skal ha, må være nyttig for deltakerkommunene, ellers ansees hele rådets funksjon som irrelevant og kostbart for de kommunene som ikke ser resultatene av samarbeidet.

Den politiske rollen er tydelig, men kan bli enda tydeligere. Rollen innen tjenestesamarbeid og administrasjon er utydelig og ikke definert. Behovet for samarbeid innen tjenester er til stede og uttalt i de fem minste kommunene. De store kommunene ser en gevinst i å bygge opp et fagmiljø og bistå mindre kommuner, men ønsker ikke å miste noen funksjoner eller stillinger som følge av dette og man må unngå lokaliseringsdebatter.

Etter innspill fra informanter om behov for samarbeid på tjenester, har disse områdene blitt nevnt særskilt:

- Barnevern
- PPT og psykiatri
- Merkantile, lønn, regnskap, offentlige innkjøp
- IT
- Teknisk, brannforebyggende
- Planarbeid
- Juridisk kompetanse, forvaltningsrett, jus

Det største potensialet i regional utvikling ligger i at man klarer å etablere en felles helhetstenking om at Vest-Finnmark er én bo og næringsregion, der kommunene gjør hverandre gode.

Regionrådet bør gjøre en gjennomgang av organiseringen av rådet, samt legge tydeligere føringer for hvilke roller medlemmene skal ha i samarbeidet. Innen intern organisering, bør Regiontinget og Næringsnettverket vurderes. Mange er kritiske til effekten av denne organiseringen.

I henhold til den situasjonsanalysen som nå er blitt gjort, kan det legges til grunn at flere av medlemskommunene mener at regionrådet må finne sin plass, før den neste strategiplanen legges.

Før regionrådet eventuelt velger å bygge opp administrative ressurser i regionrådet, må de nødvendige avklaringene rundt viljen til videre samarbeid hos de enkelte medlemskommunene være avklart, og valgte samarbeidsområder og strategiområder avklares. Eventuelle økte ressurser vil mest sannsynlig henge sammen med økt satsing på samarbeid innen lovpålagte oppgaver og/eller utviklingsoppgaver.

Planarbeid, barnevern og samferdsel/infrastruktur blir trukket frem av mange kommuner som områder der de har store behov. Næringsområder som blir nevnt som viktige for flere kommuner på tvers av grenser, er fiskeri, havbruk og reiseliv. Pendling blir trukket frem som et viktig tema. Kommunereformen er et sentralt tema for kommunene, og det bør drøftes om dette skal være et tema i regionrådet. Svært mange nevner kunnskap og kompetanse som viktige områder for regionen.

Det kan være nødvendig å kjøre en prosess med de mest avgjørende spørsmålene vi har skissert ovenfor i kommunestyrene. Det bør jobbes ytterligere med kommunikasjon og informasjon om konkrete tiltak og prosesser som regionrådet jobber med, for å legge til rette for positivitet og relevans.

Arbeidsmetoden og organiseringen i regionrådet bør drøftes. Man må ta tak i de sakene som er viktige for kommunene, og da bør muligens saksgangen, organiseringen og arbeidsmetoden endres. Politikere og rådmenn og medlemmer av regionrådet bør være seg bevisst hvilket ansvar de har ovenfor andre kommuner og regionen, når de har forpliktet seg til å inngå i samarbeidet Vest-Finnmark Regionråd. Ideelt sett bør kommunene yte mer og få mer ut av samarbeidet, og relevansen må oppleves som høyere både i store og små kommuner.

8 KILDER

Handlingsplan for Næring Vest-Finnmark Regionråd 2015

"Samarbeid om tjenester i kommunene i Vest-Finnmark", forprosjektrapport, Bedriftskompetanse, 2008

Strategiplan Vest-Finnmark Regionråd 2012-2015

Strategiplattformer Vest-Finnmark Regionråd 2009-2014

Presentasjon holdt i Loppa Kommunestyre, Daglig leder, 17. desember 2014

Årsrapporter Vest-Finnmark Regionråd 2007-2013

http://no.wikipedia.org/wiki/Interkommunale_regionråd

<http://www.ffk.no>

<http://www.flyttnordover.no/hoedskolen-og-vfr-innqaar-partnerskapsavtale-4775557-156263.html>

<http://www.flyttnordover.no/vest-finnmark-regionraad-skal-skape-bolyst-gjennom-tilflyttingsprosjekt.5069686-156802.html>

<http://www.kunnskapsnettromsdal.no>

http://www.romsdalregionrad.no/index.php?page_id=3677

http://www.romsdalregionrad.no/index.php?page_id=472

<http://www.romsdalregionrad.no/prosjekt-nettverk>

http://www.romsdalregionrad.no/site/main/rubrik.php?page_id=961&show_paragraph_menu=0&rand=hx5thvd5

<http://www.salten.no/om-salten-regionrd.html>

http://www.sunnmorerejonrad.no/images/stories/Dokumenter/Strategi_2012-2015.pdf

26 intervjuer med 27 informanter. Det er gjennomført intervjuer med ordførere, rådmenn, næringssjefer og opposisjonspolitikere i kommunene. Det er også gjennomført intervjuer med KS, daglig leder Vest-Finnmark Regionråd, tidligere daglig leder Vest-Finnmark Regionråd og to representanter for Finnmark fylkeskommune.

HOVEDMÅL

Økt tjenestekvalitet og næringsvekst i kommunene i Vest-Finnmark

HOVEDSTRATEGI

NYTENKING I KOMMUNENE

Drive fram resultater gjennom konkrete samarbeidsprosjekter, og ved å fokusere på etablert næringsliv.

KOMMUNALE TJENESTER

25%

STRATEGISK MÅL

Optimal ressursbruk og tjenester med høy kvalitet.

POLITISKE SAMARBEID

50%

STRATEGISK MÅL

Styrke regionen ved å samle kunnskap, og være en felles stemme.

NÆRINGSVEKST

25%

STRATEGISK MÅL

Næringsveksten i Vest-Finnmark skal være på nasjonalt nivå eller høyere innen utgangen av planperioden.

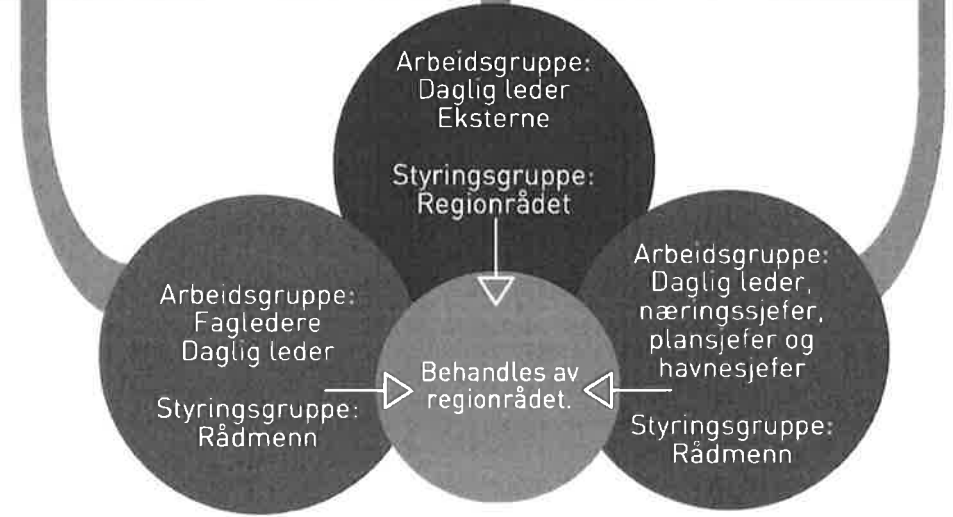
STRATEGIER

- Ved å øke kompetansen gjennom faglige samarbeid.
- Ved å øke kvaliteten på kommunale tjenester gjennom gode utviklingsprosjekter.
- Ved å etablere faste møtearenaer for fagledere på tvers av kommunegrensene.

- Ved å styrke kunnskapsgrunnlaget det politiske arbeidet bygger på.
- Ved å styrke samarbeid med fylkeskommuner og andre regionråd.
- Ved å samle uttalelser til høringer.
- Ved å bidra til opplæring av politikere.

- Ved å utrede hindere for vekst i etablerte næringer.
- Ved å etablere en felles plan og strategi for næringsvekst.
- Ved å legge til rette for møte- og arbeidsarenaer for kommuner og næringsliv.
- Ved å styrke samarbeid og kompetanse innen planlegging og næringsarbeid.

ORGANISERING

KOMMUNALE TJENESTER

Gode kommunale tjenester er en grunnpilar for kritiske faktorer som befolkningsvekst, bolyst og næringsutvikling.

Nasjonale og internasjonale trender som teknologiutvikling, urbanisering og globalisering av arbeidsmarkedene setter norske kommuner under press. Det stilles høye krav til utvikling og fagkompetanse i kommuneorganisasjonene, noe som er utfordrende for både store og små kommuner i Norge.

TJENESTEOMRÅDER

Kommunale tjenester skal forbedres ved å sørge for samarbeid mellom kommunene, og ved å bidra til at kommunene kan optimalisere sin ressursbruk. De som er nærmest arbeidsprosessene er ofte de som har best kjennskap til mulige forbedringsområder.

Det vil derfor være avgjørende at fagledere og medarbeidere i kommunene er bevisste på sine roller som utviklingsaktører.

Det vil være behov for å stimulere fagledere og medarbeidere i kommunene til å komme med forslag til endringer på sin arbeidsplass. Slik kan det samles innspill til prosjekter som kan bidra til å forbedre effektivitet og tjenestekvalitet.

For perioden 2015-2018 skal det igangsettes prosjekter innen utvalgte tjenesteområder, fortrinnsvis et prosjekt av gangen. Styringsgruppa skal bestå av rådmennene i kommunene. Regionrådet bestemmer hvilke tjenesteområder og prosjekter det skal satses på.

POLITISKE SAMARBEID

Små organisasjoner og fagmiljø fører til at kommunenes rolle som utviklingsaktører ikke er så sterk som ønsket. En viktig del av dette arbeidet er å sette lokale og regionale saker på den nasjonalpolitiske agendaen, og denne oppgaven er utfordrende for kommuner med få og pressede ressurser.

For å møte disse utfordringene, bør kommunene i Vest-Finnmark fortsette å være en sterk, felles stemme som blir lyttet til.

KUNNSKAP OG KARTLEGGINGER

Vest-Finnmark Regionråd skal samle og formidle faktagrunnlag og analyser som kan fungere som et felles kunnskapsgrunnlag for lokal, regional og nasjonal politikktutforming.

Etablering av fagligpolitisk nettverk, særlig innen tjenesteproduksjon og næringsutvikling, vil være viktig for å lykkes innen dette området.

Politiske avklaringer er en sentral del av dette, og innebærer at regionrådet skal bidra til at kommunene lettere kan finne enighet og trekke i samme retning.

Dette skal gjøres ved å legge til rette for felles faglige møteplasser for politikere og næringsliv, innkjøp av utredninger og kartlegginger om sentrale tema, og bidra til at medlemskommunene blir hørt i nasjonale og regionale høringer og prosesser.

NÆRINGSVEKST

Kommunene har ingen lovpålagte oppgaver innen næringsutvikling. Næringsutvikling er imidlertid en forutsetning for arbeidsplasser, utviklingsmuligheter og tilflytting til kommunene.

Effektivt næringsarbeid gir en rekke positive ringvirkninger for lokalsamfunnene og kommuneøkonomien, og vil gi bedre økonomi og økte muligheter for kommunene også innen lovpålagte oppgaver. Derfor er næringsvekst et prioritert område for Vest-Finnmark Regionråd i inneværende planperiode.

FORBEREDE OG POSISJONERE

For perioden 2015-2018 skal Vest-Finnmark Regionråd samle kommunene til et løft for næringsvekst i regionen.

Arbeidet skal forberede og posisjonere regionen for fortsatt vekst innen sjø- og kystrelaterte næringer, industri, mineral og energi.

Det skal vektlegges arbeid som vil gjøre det lettere for næringsaktører å legge planer og utvikle seg i tråd med markedsutvikling og samfunnsinteresser. Dette skal gjøres ved å sørge for gode planverk i kommunene, tilrettelegging for etablert næringsliv og gründere samt nettverksbygging mellom politikere og næringsliv.

Det kan være nødvendig å utrede næringslivets utfordringer og behov før aktuelle prosjekter igangsettes. Slik kan man sikre at prosjekter og aktiviteter blir målrettet og kan bedre vilkårene for vekst i regionen.

